

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul V CXXVD Nr. 155 (1241)
Simbătă 17 mai 1975

8 pagini — 1 leu

ABSOLVENȚII..

Ne aflăm în pragul încheierii cursurilor școlare și al consemnării rezultatelor finale obținute de elevi și, totodată, și de cadrele didactice.

În evaluarea rezultatelor și al nivelului de pregătire a elevilor, principalul reper îl constituie, de bună seamă, cerințele înscrise în problemele școlare, performanțele pe care se va concentra — în viitorul an școlar — încă o treaptă de cunoaștere și de formare, la dimensiunile generațiilor aflate pe băncile școlilor.

Proiectând activitatea desfășurată în acest an școlar pe conținutul sarcinilor trasate de partid de a asigura școlarizarea obligatorie și generală de 10 ani pentru întregul nostru tineret, nu vom putea considera anul școlar ca un teren închis și riguros delimitat de ceea ce se află între prima și ultima filă a manualului, ci, dimpotrivă, ca un pas — doar unul — din cei necesari spre a realiza absolvenții învățământului general și obligatoriu. Prin această situație a activității didactice, evaluarea pregătirii elevilor și controlul acestei evaluări vor sugera ca fiecare cadru didactic să ia față de fiecare elev atitudinea cea mai potrivită: elevului bun îndemnul de a fi și mai bun, elevului cu lipsuri în pregătire, recomandare — pe baza cunoașterii reale a lipsurilor — de a le înlătura și, mai ales, modalitățile concrete de lucru în vederea lichidării lipsurilor de pregătire.

Activitatea cadrelor didactice din ultima perioadă a cursurilor școlare este, în principal, o activitate de sinteză care

are menirea de a ridica și operaționaliza întreaga pregătire a elevilor efectuată de la începutul anului școlar și până în prezent, dar — mai cu osebire — de a acționa cât mai activ asupra laturii educative, a influențelor pe care le pot aduce virtuțile formative ale procesului instructiv-educativ. Sinteză și nu recapitulare, formare și nu accent pe instruire; cultivarea la elevi, la nivel și mai înalt, a patriotismului și dragostei față de muncă, a spiritului de responsabilitate și a normelor vieții noastre noi și nu recomandări sterile care — uneori — nu sînt susținute nici pe departe de modelul oferit de educator.

Situații diferențiate ne oferă activitatea cu preșcolarii care în toamnă vor pași în clasa I a școlii primare; le-am asigurat pregătirea cerută? De asemenea, cu fiecare clasă a școlii primare: i-am învățat să se exprime corect și bogat într-o frumoasă și curgătoare limbă, ca atestare a unei gândiri în bună dezvoltare? Dar cu elevii clasei a VIII-a, care vor trece în prima treaptă de liceu: le-am asigurat în pregătirea lor și motivația pentru un destin profesional sprijinit și fortificat de interesele autentice, de performanțele școlare și de aptitudinile temeinic cunoscute?

Incheiem un an școlar la finele căruia cadrele didactice vor trece, ca în fiecare an școlar, același și mereu același examen de absolvire cu fiecare elev ca absolvent al unei etape sau al unei întregi perioade de studiu. Și, ca în fața fiecărui examen, succes!

TRIBUNA ȘCOLII

375 DE ANI

Privim de atâtea secole — de pe cîmpurile pe care le-am făcut fertile, din munții cu care ne-am înfrățit, iar azi, din trăirea libertății și a construcției vieții noi — faptele strălucite ale marilor noștri înaintași cu convingerea înscrisă în Programul Partidului Comunist Român că „figurile legendare ale lui Mircea cel Bătrîn, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și ale altor domnitori, care au dobîndit mari victorii în fruntea oștilor române, vor rămîne de-a pururi în conștiința poporului nostru, în istoria patriei”. Au rămas și vor rămîne în conștiința poporului nostru pentru că fiecare dintre marii noștri înaintași s-au pus jertfă și temelie împlinirii năzuințelor poporului nostru de-o ființă cu poporul însuși. Mihai Viteazul a împlinit pentru întia oară unitatea politică a Țărilor Române răspunzînd luptei poporului prin titulatura pe care o citim în hrisoavele sale „Io Mihail Voievod, din mila lui Dumnezeu domn al Țării Românești și a toată Țara Moldovei”.

Slăvim astăzi marea înfrățire a lui Mihai Viteazul la dimensiunile unității monolitice a întregului nostru popor în jurul Partidului Comunist Român, a înfrățirii neabătute a politicii partidului și a ridicării neîntrerupte a patriei noastre pe trepte mereu mai înalte de bunăstare și înflorire.

Din Alba Iulia, străvechea așezare Apoulonul dacic, mai apoi Apulum, din aceste plaiuri care ne apar — așa cum a spus tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — „peste veacuri ca un simbol al jertfelor și biruințelor în lupta pentru eliberare socială, pentru independență și unitate națională”, culegem de peste 2000 de ani statornicia așezărilor noastre, a poporului nostru și file ale istoriei noastre de ieri.

În aceste zile ale sărbătoririi împlinirii a 375 de ani de la prima unitate politică a Țărilor Române, transmitem în școală, tinerelor generații, înalta îndatorire ca, la faptele strălucite ale înaintașilor, la această epocă pe care o trăim cu bucuria marilor înfrățiri, să adauge alte file de glorie pe calea construcției multilaterale a socialismului și înaintării României spre comunism.

ALEXANDRU IORDACHE

Felicitări gimnastei Nadia Comăneci, campioană absolută a Europei și câștigătoare a patru medalii de aur la foarte recentele întreceri continentale, eleva de 13 ani și jumătate, cu bune rezultate la învățătură, a Liceului din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Un cald îndemn spre noi succese profesoralor ei, Marta și Bela Karoly, a căror muncă stăruitoare contribuie la sporirea prestigiului școlii și a tineretului școlar.

(Fotografie de ION MIHAICĂ)

Curs de perfecționare cu directorii de școli

Cursurile pe care Institutul central de perfecționare a personalului didactic le organizează pentru directorii de școli, au un dublu rol și anume, acela de a da o pregătire inițială directorilor nou numiți, cărora le-a lipsit din programa universitară studiul problemelor conducerii științifice a instituțiilor școlare, cit și rolul de perfecționare și aprofundare teoretică și practică a problemelor organizării și conducerii unităților școlare. Aceste cursuri au o programă unică atât pentru București cit și pentru filialele I.C.P.P.D. din Brașov, Cluj-Napoca, Craiova, Iași, Timișoara. Succesiunea temelor s-a făcut într-o ordine determinantă, având prioritate temele cu implicații ideologice și politice majore care contribuie la însușirea și aprofundarea unor probleme ale politicii generale și politicii școlare a partidului și statului nostru, de pe poziția și din perspectiva sarcinilor fundamentale ale directorului de școală.

Între 7-22 mai a.c. se desfășoară cursul de perfecționare a 45 de directori ai școlilor generale din județele Brăila, Buzău, Constanța, Dimbovița, Ialomița, Ilfov, Teleorman și Tulcea. Programa de desfășurare a cursurilor

cuprinde o serie de teme deosebit de interesante și utile pentru activitatea de fiecare zi a directorilor de școală. Între acestea semnalăm: Documentele programatice ale Congresului al XI-lea al P.C.R., expresie a gândirii colective, călăuză pentru întregul popor; Sarcinile actuale ale dezvoltării și perfecționării învățământului în lumina documentelor Congresului al XI-lea al P.C.R. și ale Plenarei C.C. al P.C.R. din 18-19 iunie 1973; Elemente de teorie a organizării și conducerii școlare; Conceptul de modernizare a procesului de învățământ. Orientări noi în didactică; Probleme psihopedagogice ale grupurilor școlare. Importanța cunoașterii lor pentru conducerea colectivelor de elevi și profesori; Decizia, element de bază al conducerii școlii; Sistemul muncii educative; Școala și organizațiile de pionieri și U.T.C. ș.a.

Prin modul în care a fost conceput, acest curs, ca și toate cursurile anterioare organizate de către I.C.P.P.D. cu directorii, se înscrie în ampla activitate de perfecționare a întregii vieți social-economice ce se desfășoară pe coordonatele stabilite de Congresul al XI-lea al P.C.R.-

La plimbare

În atenția profesorilor de geografie

● Numărul 1 din 1975 al revistei „Terra”, editată de Societatea de științe geografice din R.S.R., va apărea spre sfârșitul lunii iunie a.c. Ca urmare, abonamentele pentru acest prim număr se pot face la orice oficiu P.T.T. pînă la data de 16 iunie a.c. Un abonament costă 6 lei.

● În cadrul redacției revistei „Terra”, a apărut recent lucrarea „Terra — Lecturi geografice generale” (244 pag., 9,75 lei exemplarul).

Culegerea cuprinde aproape 40 de lecturi geografice, dintre care unele se referă la R.S. România, altele prezintă diferite țări, popoare și alte aspecte geografice de pe glob. De asemenea, rețin atenția impresiile deosebite oferite de o călătorie cu avionul de la București la Tokio, peste Arctica, precum și impresiile unui cosmonaut care zboară cu satelitul în jurul Terrei. În cadrul volumului apar și numeroase jocuri și probleme geografice alcătuite de elevi și adresate acestora.

Culegerea „Terra — Lecturi geografice generale” reprezintă o carte școlară utilă elevilor și un auxiliar prețios pentru învățători și profesori.

Colecția „Munții noștri”

În sistemul românesc de instrucție și educație, excursia la munte are o tradiție veche, primele acțiuni colective, de acest gen, semnalându-se încă de la sfârșitul secolului trecut. În anii de început ai secolului al XX-lea au fost redactate chiar lucrări destinate practicării și popularizării drumetiei montane, pentru uzul elevilor și al studenților. Azi, în atenția colectivelor școlare stau, tot mai des, preocupările legate de inițierea și organizarea, în perioada vacanțelor, a călătoriilor de plăcere, documentare și de studiu prin munții patriei. La îndemina organizatorilor există o vastă literatură menită să le sprijine eforturile și să le sugereze idei pentru întocmirea unor itinerare variate și inedite. În acest sens, de un real interes se bucură Colecția Munții noștri, în noua sa concepție editorială, lansată, în 1974, de Editura pentru turism și continuată, acum, la Editura sport-turism. Lucrările colecției, realizate într-o tinută artistică-grafică modernă, au ca autori pe cei mai avizați cunosători ai munților țării: geografi, geologi, speologi, alpiști — drumeți renumiți prin locurile despre care scriu. Ele sînt structurate pe coordonatele specifice ghidurilor turistice, avînd ca numitor comun și alte cîteva elemente: un text concis, exact și riguros, din punct de vedere științific, un material ilustrativ adecvat, practic — hărți generale, table, schițe de trasee — o organizare judicioasă a conținutului informațional. Fiecare cartă ghid se înfățișează, astfel, ca o structură divizată în trei capitole cu o logică și interdependență intrinsecă. Primul capitol oferă cititorilor, de fiecare dată, o caracterizare generală a zonei montane prezentate; al doilea se încheagă din numirea și descrierea detaliată a traseelor; al treilea este compus din materialul cartografic, deosebit de bogat. Trebuie reținut, ca o observație de ansamblu, că informațiile furnizate de ghidurile Colecției Munții noștri vizează — atât cit și posibil în asemenea lucrări — toate domeniile: geografic, economic, istoric, cultural-etnografic, a căror sferă de manifestare e sesizată de autori în spațiile geografice ce fac obiectul investigațiilor lor. Se poate spune, de aceea, încă o dată, că lucrările Colecției Munții noștri trebuie consultate și folosite ca material documentar indispensabil în pregătirea, organizarea și desfășurarea excursiilor montane estivale ale elevilor. În cadrul colecției au apărut, pînă acum, următoarele titluri: Făgăraș (de V. Bălăceanu, M. Cicotti, Em. Cristea), Bucegi (de Valeria Velcea), Paring (de N. Popescu), Bihor-Vlădeasa (de M. Bleahu, S. Bordea), Retezat (de Em. Iiescu), Giurgeului (de Oliviu Marcu, Zoltan Ratz, Mircea Borda). Se găsește într-un stadiu avansat de pregătire editorială, urmînd să apară într-un viitor apropiat, ghidurile intitulate: Piatra Mare, Iezer-Făpușă, Cindrel, Piatra Craiului.

VALENTIN BORDA

Angajarea activă a profesorilor în viața județului

În municipiul Constanța s-a cristallizat o inițiativă care conferă profesorului de liceu un atribut în plus: în afară de acela de om al catedrei, de educator al tinerei generații, și pe acela de cercetător, de om de știință care militează pentru dezvoltarea economico-socială a zonei geografice în care își desfășoară activitatea. Comisia de geografie a Casei corpului didactic din Constanța și-a propus să angreneze membrii săi, profesori cu o bogată experiență teoretică și practică, în acțiunile de rezolvare a unor probleme majore de interes local. În acest scop, a fost organizată, la început, o masă rotundă cu tema: „Cercetarea geografică — direcții, metode finalizate”. La discuția inițială au participat și alți oameni de știință din Constanța care au răspuns cu înțelegere la această inițiativă. S-au format comisii mixte, alcătuite din cadre didactice și oameni de știință constănțeni ce și-au propus să se încadreze în susținerea unor obiective înscrise în planul general de dezvoltare a județului. Situații într-o regiune cu pronunțată tentă turistică, profesorii de geografie ar putea studia și influența luarea unor măsuri concrete în menținerea echilibrului geografic, a protejării mediului inconjurător. Prin contribuția competență a geografilor se pot adopta soluții favorabile în amplasarea zonelor industriale, în sistematizarea localităților pe baza cunoașterii aprofundate a factorilor naturali, în combaterea eroziunilor și stabilirea unor măsuri eficiente privind îmbunătățirile funciare. Se vorbește mult, în județul Constanța, de buna utilizare a lacurilor și de menținerea calităților chimice a ghiolurilor cu apă sărată. Această problemă are multiple tangențe cu mediul geografic, cu fenomenele fizico-geografice ce se petrec în perimetrul lor și de care sînt strîns condiționate. Dobrogea a avut și are și în prezent de rezolvat probleme majore privind alimentarea localităților cu apă potabilă. Toate aceste angajări pe tărîmul științei aplicate ar fi în măsură să slujească și mai intens preocupările asidue ale geografilor din Constanța de a culege și organiza științific materialul necesar elaborării dicționarului geografic al județului, îndrumar pe care vrem să-l punem la îndemina factorilor de studiu și de decizie din această parte a țării.

Prin intermediul comisiilor formată dorim să dăm o tot mai puternică mină de ajutor în alcătuirea monografiilor, a studiilor sociale în direcția cărora profesorimea noastră cu dragoste de patrie și progres și-a îndreptat toate forțele.

Semnalînd un debut sub bune auspicii, sîntem încredințați că inițiativa de la Constanța va prinde rădăcini și că ea se va bucura de sprijinul necesar.

Prof. RODICA POPOVICI
Liceul „Mihai Eminescu”.
șefa Comisiei de geografie
a Casei corpului didactic
din Constanța

Contractarea de abonamente pentru cititorii din străinătate

Anunțăm pe cititorii din străinătate că abonamentele la revista „Tribuna școlii” și la alte publicații din țara noastră se contractează pe adresa: ILEXIM — Departamentul export-import presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. 2001 Telex: 011631.

Consfătuirea pe țară a profesorilor de biologie

În zilele de 17-19 aprilie a.c. s-a desfășurat la Arad consfătuirea pe țară a profesorilor de biologie, avînd ca temă: „Contribuția cercurilor de biologie ale elevilor la formarea concepției științifice despre lume, a gândirii creatoare și a deprinderilor de muncă productivă”, organizată de Societatea de științe biologice din R.S. România, Inspectoratul școlar județean Arad și Casa corpului didactic. La lucrările consfătuirii desfășurate în plen și în cadrul celor două secții — „Activitatea cercului de biologie al elevilor pusă în slujba protecției mediului înconjurător” și „Probleme de metodă privind activitățile cercurilor de biologie” — au participat cadre didactice din învățământul de cultură generală și superior.

Tema consfătuirii și conținutul comunicărilor s-au înscris în sfera preocupărilor menite să ducă la modernizarea și optimizarea învățămîntului biologic și agricol. Reținem, dintre comunicările prezentate, comunicarea „Contribuția cercului de biologie la amenajarea parcului dendrologic de la Macea, județul Arad”, în care profesorul Pavel Covaci a prezentat activitatea cercului de biologie de la școala generală din localitate care a luat în ocrotire, amenajare

și dezvoltare un parc de 20 hectare, aportul elevilor la menținerea și dezvoltarea acestui parc prin producerea de puieți, plantarea acestora în colecții, confecționarea cuiburilor artificiale etc. Profesorul Andrei Lapohos, de la Școala generală Fizeșu Gherli, județul Cluj, a relatat în expunerea sa aspecte ale activității cercului de biologie orientate în vederea cunoașterii și ocrotirii naturii. Colectivul de îndrumători, format din profesorii: E. Berdila, I. Cassu, Maria Gherghie, din Galați, a evidențiat preocupările cercului de biologie „Ocrotirea peștilor”, pentru cunoașterea ecosistemului Dunărea între Galați și Siret și pentru cercetarea poluării Dunării din zona respectivă.

Din lucrările consfătuirii a reieșit orientarea activității cercurilor de biologie spre ridicarea nivelului general de cultură a tinerei generații, spre formarea concepției materialist-dialectice despre viață și a priceperilor și deprinderilor necesare încadrării rapide și eficiente a tinerilor în activități utile.

Prof. VICTORIA HRISTU
Prof. MELANIA RĂDULESCU

În atenția școlilor, asociațiilor sportive, întreprinderilor

Întreprinderea Comercială a Cooperației de Consum, Universalcoop, cu sediul în București, str. Vulturilor nr. 31, sect. 4, oferă celor interesați: cazarmament pentru internate (saltele, perne, lenjerie de pat), echipament de lucru, uniforme școlare, lenjerie de corp etc.

Adresînd o comandă întreprinderii, vă sînt expediate în scurt timp prin colete postale, C.F.R. sau mijloace auto produsele necesare, plata făcîndu-se prin virament.

Indepărtați din învățămînt

Prin ordin al adjunctului ministrului educației și învățămîntului a fost îndepărtată din învățămînt învățătoarea Cornelia Codreanu de la Școala generală Culcea, comuna Săcălășeni din județul Maramureș, condamnată la un an și șase luni închisoare pentru trafic de influență.

★ Judecat public, în prezența a 200 de directori de școli din județul Bistrița-Năsăud, profesorul de biologie Octavian Ciora, de la Școala generală Ardan, comuna Șieu din județul Bistrița-Năsăud, a fost condamnat la 5 ani închisoare corecțională pentru vinderea a șase certificate de școală generală. Fostul director al Școlii generale Ardan a manifestat în comportamentul său tendințe de căpătăuială prin înșelătorie, pentru obținerea unor venituri ilicite, nedemne pentru un educator al omului nou, înaintat al societății noastre.

★ Profesorul de matematică Gheorghe

Limbianu, de la Școala generală Folt, comuna Rapoltu Mare din județul Hunedoara, fost director al Școlii generale Folt, a fost îndepărtat din învățămînt pentru comiterea unor fapte incompatibile cu misiunea de educator, datorate abaterilor de la normele conduitei morale, de la principiile eticii și echității socialiste.

Consemnînd aceste cazuri izolate de cadre didactice care nu și-au achitat cu înaltă răspundere îndatorirea de educator, invităm pe toți colegii noștri să militeze în permanență pentru promovarea în întreaga viață a principiilor eticii și echității socialiste, să acționeze cu toată fermitatea pentru a preveni și combate orice manifestare străină de îndatorirea primordială de a asigura pregătirea tineretului pentru muncă și viață și să se comporte ca adevărați educatori comuniști.

▼ APOSTOL

OPINII DESPRE ACTIVITATEA DE SINTEZĂ

In preocupările de sfârșit de an școlar ale cadrelor didactice, un loc însemnat îl au lecțiile de recapitulare, de consolidare și de verificare a cunoștințelor. Dar, în tot timpul anului școlar și în toate tipurile de lecții, se poate realiza o activitate de sinteză, care e necesar să caracterizeze o bună parte din munca profesorului cu elevii. Pentru relevarea aspectelor esențiale pe care le presupune o astfel de activitate, redacția noastră a organizat o dezbatere la care au luat parte conf. univ. dr. MARIA GIURGEA, de la Universitatea din București, dr. LUMINIȚA GHIVIRIGĂ, cercetător științific principal la Institutul de cercetări pedagogice, prof. VALERIA MATEI, directoarea Liceului pedagogic din Brașov, și prof. COSTIN ȘTEFĂNESCU, redactor șef al revistei „Tribuna școlii”.

Costin Ștefănescu: Vă propun să discutăm despre „activitatea de sinteză” — și nu doar despre lecțiile de sinteză și de recapitulare — urmărind să o definim, să-i precizăm obiectivele, să sugerăm aspecte metodice și să o orientăm spre sarcinile acestui ultim trimestru al cursurilor școlare. Fiind vorba despre „activitatea de sinteză” din întreaga perioadă a școlarității — și nu doar de o parte a ei — vă mai propun să avem în vedere și faptul că această activitate se înfăptuiește prin participarea profesorilor înarmați cu capacitatea de sinteză privită ca „stimul” și a elevilor care dobândesc, progresiv, această capacitate (înțeleasă ca „răspuns”).

Maria Giurcea: În fond, noi trebuie să discutăm această problemă a organizării activității didactice în manieră sintetică, fiind în considerație concepțiile moderne despre învățare. Este necesar ca nu numai unii, ci toți profesorii să gândească, azi, în spiritul acesta. O învățare temeinică nu poate să fie o învățare liniară, adică de la o cunoștință la alta, ci e bine să vorbim de însușirea și de asimilarea cunoștințelor în anumite structuri pe care le concepem în mod labil, ca fiind susceptibile de transformări. Putem aborda o activitate de sinteză și la clasa I, o primă sinteză fiind considerată — spre exemplu — lecția de consolidare a unui sunet în perioada abcedară, pentru că sunetul respectiv intră în diferite contexte care redau vorbirea și scrierea. Structurile nu se formează numai pe baza informațiilor, ci și datorită operațiilor (analiza, comparația, sinteza). Un mare rol îl au operațiile mintale în consolidarea structurilor. Copilul trebuie învățat să organizeze singur aceste structuri. Sigur că noi îi dăm modelul, dar el organizează astfel de structuri prin efortul lui propriu. După ce a învățat un sunet și a stabilit o structură, trece la alt sunet; structura veche se reorganizează, fiindcă noul sunet intră în alte contexte. Așadar, elevul se familiarizează, treptat, cu structuri superioare.

C.S.: Activitatea de sinteză se individualizează și se organizează riguros după obiectivul urmărit. Or, principalul obiectiv îl formează dezvoltarea gândirii sintetice a copilului, a capacității lui de sinteză. În consecință, activitatea de sinteză preia o parte din sarcinile procesului de învățămînt, această acțiune, dispunând de împrejurări, de procedee și chiar de instrumente specifice.

M.G.: Da. O gândire sintetică se formează treptat. Nu putem să vorbim la clasa I de o astfel de gândire în ansamblul ei, ci de anumite operații care o pregătesc. Așa da ca exemplu, activitatea cu alfabetarul. Când elevii contopesc cele două silabe ale unui cuvînt — după ce le-au analizat — și dau unitate cuvîntului respectiv, ei săvîrșesc o operație de sinteză, care contribuie la dezvoltarea gândirii sintetice. Deci, prin declanșarea unui element al structurii, elevul poate să actualizeze structura, ceea ce este foarte important pentru învățarea prospectivă.

Luminița Ghivirigă: Pentru atingerea aceluiași obiectiv, aș aminti necesitatea unei activități de îndrumare diferențiate, individualizate. De la începutul anului sau ciclului, învățătorul și profesorul pot observa și pot corecta anumite tendințe manifestate de elevi. De pildă, elevul cu un ritm de gândire rapid realizează cu mai multă ușurință sintezele, decît analizele migăloase, amănunțite, care cer răbdare. Vom interveni pentru a evita pericolul generalizărilor sterile, al superficialității. Pe de altă parte, apare nevoia de a-l scoate pe elevul cu un ritm mai lent de gândire din inventarierea și descrierea faptelor, pentru a nu se îndepărta total de esență.

C.S.: Tratarea individualizată a elevilor se impune și din alt punct de vedere. Privită în perspectiva programelor viitorului an școlar, activitatea de sinteză se încarcă și cu un caracter de evaluare a nivelului actual al preferințelor școlare ale elevilor. Nu toți copiii s-au dezvoltat egal, nu toți au atins aceleași performanțe. În aceste condiții, ce are de făcut dascălul cu elevii mediocri, sau cu cei aflați sub limite, care nu prezintă — cel puțin pentru viitorul an școlar — garanția promovării?

Valeria Matei: Să pornim de la specificul colectivului cu care lucrează dascălul. În raport cu acesta, profesorul își conturează sarcinile. Etapa de sfârșit de an e cam tardivă pentru remedierea lipsurilor înregistrate în decursul celor două trimestre sau în anii anteriori, ceea ce nu exclude necesitatea completărilor și recuperărilor. Cred că se pune problema intensificării activității individuale sau în

microgrupuri, cu acești elevi, pentru toată perioada anului școlar. Dar nu împărțindu-i în „deștepți” și „mai puțin deștepți”, sau incapabili. Telul constă în aducerea lor la nivelul cerut de programa de învățămînt.

C.S.: Deci, una din soluții poate fi activitatea cu grupe de elevi organizate pe nivele de performanță.

M.G.: ...sau cu microgrupuri eterogene, formate din elevi buni și slabi, pentru a spori canalele de sprijinire a eforturilor cerute celor din cea de-a doua categorie.

C.S.: Putem să facem activitate de sinteză cu un copil care nu și-a îndeplinit în timpul anului sarcinile minime de învățare? Dacă la o disciplină are media 5 pe trimestrul I, media 5 pe trimestrul al II-lea și va obține tot un 5 pe ultimul trimestru, este posibil să se realizeze o activitate de sinteză cu el, care să nu stingherească activitatea cu clasa de elevi?

V.M.: Nu. Nu e posibil. Dar această situație nu poate fi considerată un fenomen general.

L.G.: Chiar dacă numeric elevii slabi nu reprezintă procente îngrijorătoare, cu ei nu putem face activitate de sinteză în adevărată semnificație a conceptului. Sinteza pe care o organizăm cu aceste elemente are mai întii o funcție de depistare a golurilor; devine necesar să fie urmată de lucrări și sarcini speciale, de recomandări de activitate pentru perioada vacanței. Iar într-o clasă cu nivelul general redus se renunță la sintezele propriu-zise. Aici operăm cu simple lecții de recapitulare. Sinteza presupune o treaptă superioară de prelucrare a cunoștințelor, pe cînd recapitularea este, mai ales, o acțiune didactică de fixare a lor.

C.S.: Mai mult, sinteza devine o activitate preponderent formativă, în vreme ce recapitularea, ca fixare a cunoștințelor, o activitate, în principal, informativă.

M.G.: Apare, totuși, o problemă. Este clar că elevul de media 5 nu poate face față la aceste lecții; dar sint și elevii buni în clasele respective pe care sinteza i-ar ajuta foarte mult, chiar dacă ei — în exemplul considerat — sint în minoritate.

L.G.: Activitatea de masă este cea de fixare, prin recapitulare. Cu elevii buni și foarte buni se organizează activități individuale de sinteză. În asemenea componență a efectivului școlar, se inversează situația din clasele cu majoritatea elevilor cu rezultate bune și foarte bune. În felul acesta, revizuiți și conceptul de muncă individuală; aceasta nu se desfășoară doar cu elevii rămași în urmă la învățătură, ci și cu cei foarte buni.

C.S.: Care este gradul de participare a profesorului și care a elevului în lecțiile care recurc la sinteze? Am impresia că domină încă opinia că sinteza este o activitate-apanaj a profesorului.

V.M.: Domină, pentru că aceasta e cea mai comodă formă de lucru.

L.G.: Răspunsul la această întrebare îl găsim formulat în ideea de bază a discuției noastre. E necesar să avem în vedere obiectivele mari urmărite în procesul de învățămînt. Deci să prevaleze scopul formativ al învățării.

V.M.: Pentru că imi însușesc termenul propus de dumneavoastră, de „activitate de sinteză” în s-bulbiniez că lecțiile de sinteză sau de recapitulare nu suplinesc, nu încheie această activitate și nici nu îi epuizează posibilitățile. În sensul atingerii obiectivului despre care s-a vorbit pînă acum, pentru dezvoltarea capacității de sinteză a elevului, activitatea respectivă se concretizează în cadrul fiecărei discipline de studiu, ajungîndu-se prin diferite procedee la concepte, principii, legi specifice acestui obiect de învățămînt. Fiecare lecție — lucrare de laborator, test, diagnostic de cunoștințe, seminar, dezbatere — se poate integra activității de sinteză, permițînd elevilor un transfer, o mutație de cunoștințe de la obiect la obiect. Aici intervine pricepera educatorului de a realiza nu numai transferul, dar și esențializarea unei idei fundamentale cu o arie cît mai largă de operaționalitate. Să putem, deci, să utilizăm aceste idei fundamentale și la lecțiile de literatură română, și la filozofie, și la istorie sau biologie.

M.G.: Sint de părere că activitățile de sinteză se desfășoară pe mai multe trepte, nu numai corespunzător particularităților de vîrstă sau nivelelor de pregătire

ale școlarilor, ci și în cadrul aceluiași an școlar. De aici și necesitatea diferitelor forme de manifestare. Folosesc același exemplu: lecția de recapitulare. Dar nu o recapitulare pentru întărirea elementelor de stocare a materialului, ci o activitate de sistematizare, cu gruparea elementelor într-un tot. Mi se pare că activitatea de sinteză din școala contemporană este cerută atît de bogăția materialului informativ — care trebuie ordonat după ideile esențiale — cît și de o coordonată psihologică: învățarea s-a dovedit a fi o activitate — desfășurată de elevi — de structurare a materialului pe planul gândirii proprii. Deci, o activitate de prelucrare a datelor, a informațiilor.

C.S.: Deci, subordonate obiectivului principal, obiectivele urmărite la fiecare disciplină în parte au o sferă mai restrînsă, au un caracter mai concret, mai funcțional, sint în mai mare măsură supuse învățării la clasele mici și devin mai generale și mai operaționale, contribuie la sporirea independenței și creativității gândirii elevului la clasele superioare.

L.G.: Sint de acord cu această idee, dar cred că e necesar să înțelegem seama de deficiențele reale existente în învățămîntul nostru, pe care, dealtfel, le cunoaștem. Una dintre ele — care diferențiază ceea ce se întîmplă la clasele I-IV, de ceea ce se petrece în liceu — se referă la sintezele interdisciplinare. Încă prea puțini din profesorii de fizică, la clasa a VII-a de exemplu, se ocupă de revederea și integrarea în lecție a cunoștințelor de matematică și de chimie, sau de geografie economică. În timp ce învățătorul este interesat, în mod egal, de toate disciplinele pe care le predă și face asemenea legături, în cadrul lecțiilor de sinteză, lucrul acesta nu se întîmplă în clasele gimnaziale și liceale.

C.S.: Adică, la fiecare disciplină, profesorul își face sinteza cu „ferestrele închise”, fără să mai observe cît poate beneficia din celelalte discipline.

L.G.: Exact. Și poate că ar fi bine primită propunerea echipei de profesori constituite pe discipline, precum și a unei echipe interdisciplinare, care să își asume sarcini speciale la sfîrșitul anului școlar.

V.M.: Cred că pot afirma că în liceul nostru există o formă de activitate asemănătoare cu cea desfășurată pe echipe, în timpul practicii pedagogice. Echipele este compusă din profesori de specialitate, cel de pedagogie, cel de psihologie, metodistul, învățătorul, educatoarea. Cred că și cadrele de specialitate au în atenție o permanentă colaborare. Desigur, ar fi bine să și fixeze planuri comune de sinteză — indiferent dacă e vorba de licee de specialitate sau de licee realiste-umaniste — dată fiind importanța pe care o are intercomunicația diverselor discipline. Mai multe capitole din chimie confruntate cu alte capitole din fizică, matematică sau filozofie oferă elevului noi sisteme de referință și o altă perspectivă a cunoașterii.

C.S.: Am impresia că ne apropiem de sfîrșitul discuției și de aceea se impun cîteva precizări; mi se pare firesc să privim activitatea de sinteză ca aspect însemnat al procesului de învățămînt, în care putem regăsi aproape toate trăsăturile actualului mod de a concepe rolul formativ al școlii. Avînd ca obiectiv principal formarea unei gândiri independente, critice, creatoare, cu mari posibilități de abstractizare și generalizare, activitatea de sinteză — ca întreaga activitate didactică — apare diferențiată în funcție de

conținutul învățării (obiectele de învățămînt), de metoda întrebunțată (variate tipuri de lecții), de particularități de vîrstă ale elevilor și de nivelul de pregătire individuală a acestora, de etapele unui an școlar, precum și de treptele de învățămînt. De pildă, la sfîrșitul anului școlar, activitatea de sinteză capătă o altă semnificație, pentru că întregă această perioadă constituie o etapă superioară, de valorificare maximă a cunoștințelor acumulate la diferite discipline.

M.G.: Activitatea de sinteză de la sfîrșitul anului școlar trebuie să fie pregătitoare de cea începută încă din primele zile de școală, cînd se sprijină pe informațiile dobîndite în anii precedenți și întărește sistemul de bază în însușirea cunoștințelor. În ultimul trimestru, elevului îi dăm posibilitatea unei activități creatoare prin care să și sudeze cunoștințele, dar să și exercite și abilitățile care îi vor permite aplicarea acestor cunoștințe în diferite contexte, în viitor.

L.G.: Tocmai de aceea aș propune să nu limităm activitatea de sinteză la o anumită perioadă, deși ea se realizează mai ales către încheierea de etape. Integrarea sintetică a datelor informative, a anumitor deprinderi dobîndite de elevi, la toate disciplinele de învățămînt, să fie o preocupare permanentă. Desigur, activitatea de sinteză se aprofundează și formele de abordare se diversifică pe măsură ce crește cantitatea de informație, pe măsură ce elevii înaintează spre clasele mari. Obiectivele formative ale procesului de învățămînt accentuează nota caracteristică a activității de sinteză prin care se dezvoltă, noi și calitativ superioare modalități de muncă intelectuală a elevilor, care le facilitează integrarea în profesie, în viața socială.

M.G.: În liceele pedagogice, de specialitate în general, obiectivele se lărgesc, se adîncesc cu fiecare nivel. Mai ales, în ultimii ani, sinteza merge pe linia perfecționării, a orientării profesionale.

V.M.: Aveți dreptate. La anul IV cerem elevilor practicanți să alcătuiască planuri de lecții cunoscînd tema, clasa, programa, manualul, obișnuindu-i, în acest fel, să lucreze cu instrumente concrete, să realizeze — pe baza cunoștințelor de pedagogie, psihologie, metodică și de specialitate — structura completă a unei lecții de un anumit tip. Avînd în vedere specificul liceului pedagogic, aș putea spune că în activitatea de sinteză la anii I-II se pune accent pe cunoașterea, în mod deosebit, a conținutului obiectelor de studiu; la anii III-IV se evidențiază caracterul operațional al cunoștințelor; la anul V, aș îndrăzni să spun, este vorba de o activitate de sinteză, de desăvîrșire a pregătirii profesionale.

C.S.: În ultimul trimestru această activitate are caracterul simulatorului. Un fel de repetiție, rețușare, completare cu scopul simulării modelului, al interpretării rolului profesional de către elevi.

V.M.: Într-adevăr, la anul V practica pedagogică îmbracă forma aceasta de punere a elevului în rol de dascăl și în rol de părinte. În acest scop, se organizează vizite în școli, la familiile elevilor, la cîmin, la grădinițe. Deși programa nu recomandă aceste lucruri detaliat, noi le facem, pentru că știm că practica o cere. Munca de viitor a elevilor ne obligă să-i punem în cunoștință de cauză.

Dezbatere consemnată de VALERIA BACIU

Muzeul în sprijinul școlii

Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România, pe lîngă alte atribuții pe care le are, este un factor activ în pregătirea tineretului școlar. În incinta lui funcționează un Cabinet didactic, care, pe baza unei înțelegeri cu Ministerul Educației și Învățămîntului, realizează filme școlare și diafilme documentare, în conformitate cu programa de învățămînt, editează albume șco-

lare istorice, organizează în școli expoziții independente sau în cadrul cabinetelor de științe sociale. De asemenea, Muzeul editează, la cererea școlilor, seturi de fotografii pe diverse teme din istoria patriei.

Materialele elaborate de Muzeu constituie un sprijin real pentru elevi și pentru profesorii de specialitate.

Radioteleșcoală: bacalaureat — 1975

A apărut culegerea „Radioteleșcoală”, volum dublu dedicat în întregime sprijinirii candidaților la examenul de bacalaureat. În cuprins, sint tratate o

mare parte din temele de literatură, matematică și fizică pe baza programelor de bacalaureat de către cadre didactice și specialiști de prestigiu.

Monografia „Pietroșani — Argeș”

Recent a apărut lucrarea monografică „Pietroșani — Argeș” (416 pag. cu numeroase ilustrații), elaborată de învățătorul pensionar Petre P. Stănescu,

oferită ca un model de muncă stăruitoare — continuare a eforturilor depuse mai multe decenii la catedră — și ca rod al dragostei față de plaiurile natale.

PREȘCOLARI

Noua programă pentru activitatea în grădinițele de copii — elaborată de Ministerul Educației și Învățămîntului și difuzată în întreaga țară — constituie, în prezent, obiectul studiului desfășurat de colective de educatoare în vederea stabilirii pentru fiecare grădiniță în parte și pentru fiecare educatoare a celor mai eficiente metode, procedee și tehnici didactice spre a realiza obiectivele educative prevăzute de programă. Publicind mai jos punctele de vedere ale unor cadre de specialitate în legătură cu stadiul noii programe, invităm pe tovarășele educatoare să ne scrie, în vederea publicării la această rubrică, despre modul în care proiectează să aplice prevederile acestei programe.

Studiul noii programe

Interviu cu tovarășa **ELEONORA POP**, inspector principal în Ministerul Educației și Învățămîntului.

Red : Cum se poate organiza studiul colectiv al noii programe a grădinițelor de copii ?

Eleonora Pop : Zilele acestea au fost expediate programele, atât în rețeaua grădinițelor, cât și la liceele pedagogice de educatoare, îndeosebi pentru elevele anului V. Inspectoratele școlare județene vor asigura distribuirea acestora pentru fiecare educatoare și vor lua măsuri ca acestea să studieze temeinic conținutul programei, în vederea găsirii modalităților celor mai potrivite de aplicare a ei în practică, în condițiile specifice de funcționare a grădiniței (tipul de grădiniță, mediul urban sau rural, structura anului școlar, grupa de vîrstă a copiilor etc.). Intrucît studiul programei nu se poate limita la atât, inspectoratele școlare județene vor organiza, pînă la 1 septembrie a.c., dezbaterile programei cu educatoarele, atât pe categoriile de activități prevăzute în planul de învățămînt, cât și pe grupele de vîrstă a copiilor cu care lucrează sau cu care vor lucra în anul școlar 1975—1976.

Red : În ce măsură studiul programei și dezbaterile pot constitui și o formă de perfecționare a educatoarelor ?

E. P. : Toate educatoarele, atât cele cu pregătire psihopedagogică, cât și cele care își completează pregătirea lor în acest domeniu, vor putea să cunoască și să se familiarizeze cu cele mai adecvate mijloace de atingere a scopurilor educative ale programei, fiind necesară o intensificare a informării psihopeda-

gogice și o valorificare a experienței pozitive, în consiliile pedagogice, în consfătuiri pe grupuri de grădinițe de același tip de funcționare, în cercurile pedagogice, precum și la nivelul județului.

În acest scop, Casele corpului didactic vor favoriza organizarea schimburilor de experiență între educatoare, unde vor fi demonstrate unele rezultate pozitive obținute pînă acum în aplicarea proiectului. De asemenea, educatoarele vor putea cere consultații metodelor, profesorilor de pedagogie de la liceele pedagogice de educatoare, să solicite indicații bibliografice, să citească lucrări de specialitate, să asiste la activități deschise susținute de educatoare cu bogată experiență.

Red : Ce acțiuni apreciați că s-ar impune, pentru a se putea asigura asimilarea prevederilor programei pînă la deschiderea noului an școlar ?

E. P. : Pe lângă măsurile anunțate, cred că ar fi necesară o întîlnire de lucru cu inspectoratele pentru învățămîntul preșcolar din județe, în vederea asigurării unității de concepție în orientarea dezbaterilor cu educatoarele, pentru îndrumarea și controlul activității educative din grădinițe, îndeosebi în ceea ce privește renovarea metodelor și procedeele de lucru cu copiii, perfecționarea relației educatoare—copii, în favoarea manifestării libere și creatoare a personalității copilului în întreaga activitate din grădiniță.

DOINA STERESCU

Un instrument util pentru munca educatoarelor

Noua „Programă a activităților instructiv-educative în grădinița de copii”, difuzată în prima jumătate a lunii mai, în toate unitățile preșcolare din țară urmează să fie aplicată chiar în acest an școlar, îndeosebi în unitățile de la sate care, după cum se știe, își desfășoară activitatea și în timpul verii.

Coordonatele în lumina cărora a fost concepută programa se referă, pe de o parte, la datele noi ale psihologiei copilului asupra dezvoltării bio-psihice și asupra posibilităților vîrstei preșcolare, la contribuția adusă de teoria sistemelor școlare în direcția relevării relațiilor dintre educația preprimară și învățămîntul primar, precum și la tendințele principale ce se manifestă în domeniul educației preșcolare pe plan mondial. Pe de altă parte, au fost preluate și dezvoltate elementele bune din programele anterioare, confirmate de practica instructiv-educativă din grădinițe, urmărindu-se, în același timp, valorificarea experienței pozitive a educatoarelor din grădinițele de copii din țara noastră. Trăsătura esențială, din acest punct de vedere, este perfecționarea activității instructiv-educative prin imbinarea elementelor de continuitate cu cele novatoare.

În concordanță cu obiectivele generale ale educației copiilor preșcolari și în funcție de propedeutica școlară a grădiniței, conținutul instructiv și educativ este compartimentat în nouă categorii de activități.

S-ar comite însă o greșală să se considere aceste activități ca unități închise, cu totul independente unele față de celelalte; dimpotrivă, ele trebuie înțelese și realizate ca componente ale unui proces instructiv-educativ

unitar, integrator. Însăși gruparea adoptată de programă ar putea fi reconsiderată, urmînd să dobîndească o altă configurație. Esențial este, însă, ca fiecare acțiune organizată cu copiii, deși vizează atingerea cu prioritate a unor obiective specifice, realizarea unor sarcini dominante, să valorifice la maximum toate posibilitățile educative pe care le oferă, pentru cultivarea capacităților intelectuale, a vieții afective, pentru formarea unor deprinderi ș.a.m.d. Principiul fundamental al concepției și realizării programei, în această perspectivă, îl constituie polivalența instructivă și educativă a fiecărei activități cu copiii.

Una din orientările principale ale strategiei elaborării conținutului învățămîntului contemporan și anume diversificarea acestuia, prin conceperea unor grupe de discipline comune și a altora opționale, se reflectă — în mod adecvat — și în elaborarea conținutului educației preșcolare. În acest sens, merită să fie subliniat faptul că multiplele activități menționate în programă sînt prevăzute în planul de învățămînt fie ca activități comune (obligatorii) cu întreaga grupă de copii, fie ca activități alese de copii sau de educatoare. Numărul celor dintîi crește de la o grupă la alta, în raport cu particularitățile dezvoltării psihofizice ale copiilor (de la 11 în grupa mică, la 13 în grupa mijlocie și la 16 în grupa mare). Celelalte, avînd un caracter complementar, întregesc programul activităților zilnice, îndeplinind — prin similitudine cu planul de învățămînt școlar — rolul disciplinelor la alegere — obligatorii; ele sînt menite să răspundă adecvat dorințelor copiilor, intereselor, care încep să se manifeste,

„De-a vînzătorul și cumpărătorul”

orientării lor spre activități care favorizează cultivarea unor deprinderi foarte diverse.

Firește că în completarea acestui conținut, în practica educativă sînt folosite și foarte numeroase și variate activități la alegere — facultative, pe care programa nu le poate enunța în întregime. Valoarea educativă a unei activități este dată de conținutul acesteia și nu de locul pe care-l ocupă în una din cele două categorii. Ambele converg către aceleași obiective, astfel că neglijarea activităților la alegere s-ar răsfrînge negativ asupra realizării finalităților educației.

În perspectiva obiectivelor prevăzute, conținutul programei urmează să fie realizat avînd în vedere condițiile în care lucrează fiecare educatoare.

Tipul grădiniței, zona geografică și felul localității (oraș — sat) în care este această situată, componența de vîrstă a copiilor din grupa cu care lucrează, mijloacele didactice de care dispune etc., sînt tot atîtea variabile de care trebuie să se țină seama, în organizarea și desfășurarea concretă, a muncii instructiv-educative. Ele reclamă din partea educatoarelor atitudine creatoare, spirit novator, pricepere, toate puse în slujba îndeplinirii obiectivelor și sarcinilor educative. În acest sens, conținutul temelor indicate în programă pentru fiecare gen de activitate, trebuie să fie îmbogățit continuu prin folosirea lucrărilor noi apărute de lite-

ratură pentru copii, muzică, jocuri etc.

Un aspect de cea mai mare însemnătate metodologică, pentru realizarea funcțiilor educației preșcolare referitoare la complinirea educației Tamliare, la micșorarea diferențelor de nivel cultural și egalizarea șanselor de integrare în activitatea școlară a copiilor, o constituie promovarea activității diferențiate pe subgrupe mici de copii în timp ce educatoarea se ocupă direct de o subgrupă, celelalte desfășurînd jocuri și alte activități alese.

În contextul tratării diferențiate a copiilor este necesar, pe de o parte, să fie create condiții de activitate suport pentru acei copii care au dificultăți și manifestă dorința de a îndeplini activități mai complexe, iar, pe de altă parte, să se acorde atenție deosebită copiilor care se dezvoltă mai lent, care se manifestă întîrzieri în dezvoltarea limbajului, precum și celor care nu au formate din familie deprinderi corespunzătoare de igienă personală de comportare în colectivitate.

Particularități ale structurii rețelei grădinițelor, în care trebuie consemnat faptul că aproape jumătate din numărul grupelor sînt combinate, adică unesc copii de vîrste diferite, împiedicînd diferențierea mijloacelor de realizare a sarcinilor și a conținutului programului.

Conf. ION T. RAD

CLASELE I-IV

ELEVUL PROMOVAT

Promovarea integrală a elevilor de clasele I-IV este o problemă deosebit de importantă în viața școlii primare. În vederea îndeplinirii cursurilor cîteva aspecte specifice care, o dată cu sarcina lichidării rețelei, tratată de Plenara C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 privind dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, preocupă din ce în ce mai îndeaproape pe fiecare învățător și învățătoare, colectivele didactice ale școlilor și forurile de îndrumare și coordonare. În articolele primite la redacție din partea colegilor noștri, această preocupare susținută de idei valoroase, izvorîte din practica nemijlocită a activității cu elevii din efortul de a asigura pregătirea acestora la nivelul prevederilor programelor școlare pentru clasele I—IV.

Dezvoltarea vorbirii

Obiectiv de cea mai mare însemnătate a activității la clasa I, dezvoltarea vorbirii elevilor continuă să rețină atenția învățătorilor și în trimestrul al III-lea, fapt susținut și de activitățile de completare pe care ni le prezintă **LUCIA BUTANESCU**, învățătoare la Școala sanatorială Govora din județul Vâlcea. „La lecțiile de dezvoltarea vorbirii, am folosit următorul procedeu: După lectura poveștii «Albă ca Zăpada și cei șapte pitici», elevii au găsit în plicuri cartonase pe care erau scrise diferite cuvinte: pădure, căsuță, măr, pătuțuri, pitici etc. Le-am indicat să citească în gînd aceste cuvinte (nu toate plicurile conțineau aceleași cuvinte) și să formuleze cu ele propoziții întîlnite în lecție. Elevii au scris următoarele propoziții: «În pădure era o căsuță. Albă ca Zăpada mergea prin pădure. Căsuța era a piticilor. În căsuță erau șapte pătuțuri. Mărul era pe jumătate otrăvit» etc. În felul acesta, elevii au dovedit că și-au însușit corect conținutul poveștii și, bineînțeles, activitatea respectivă a contribuit la formarea deprinderilor de scriere corectă. Acest procedeu l-am folosit și la lecțiile de citire într-o nouă variantă. În plic, am introdus și cuvinte care nu apar în lecție (lecțiile fiind scurte, elevii pot reține cuvinte folosite). Elevii

au avut sarcina să selecteze mai întîi

vintele și apoi să formuleze propoziții. Pentru îmbogățirea vocabularului dezvoltarea spiritului de observație, introdus în plicuri foi de hîrtie împărțite în două coloane. Elevii au avut sarcina să citească cu atenție toate cuvintele prima coloană și să treacă în cea de-a doua numai cuvintele în care se regăseau anumite sunete. Exemplu: burete, tractor, mașină, clasele, cocostire, etc. Elevii au fost sfătuiți să rețină aceste cuvinte și să le folosească în vorbire atunci cînd e cazul”.

Noțiuni de sintaxă și morfologie

În formarea primelor noțiuni de sintaxă și morfologie **AMALIA FURCĂ**, învățătoare din Bîrlad, județul Vaslui, propune patru etape. În articolul prezentat în serie: „Începînd cu clasa I, punem la lucru în însușirea conștientă a elementelor de limbă și baza pe care o formează primele noțiuni de sintaxă și morfologie, o formează propoziția. Elevii trebuie să construiască propoziții a căror conținut să fie cit mai variat — privința subiectului — nume de lucru, cit și în privința predicatului

GIMNAZIUL ȘI LICEUL

ÎN ACEST TRIMESTRU

LIBRĂRIA ROMÂNĂ

Limba română, așa cum se predă de fapt sub aspectul ei integral în clasele V-VIII, prezintă o serie de dificultăți în transmiterea cunoștințelor.

Pentru aceasta profesorii se străduiesc să găsească niște „chei”, cum obișnuiesc să spună, pe care le pun la îndemâna elevilor, ca aceștia să opereze cu ele. Este vorba, dealtfel, de anumite judecăți logice.

În practica pe care o am, am ajuns la concluzia că există totuși o cheie centrală în însușirea conștientă a cunoștințelor de limbă, care, după părere-

rea mea, ar lămurii tot ce ar părea enigmatic și s-ar putea însuși mecanic. O atenție deosebită este necesar să acordăm predării relațiilor verbului, aceasta, pentru că verbul este partea de vorbire cea mai importantă în limbă, fără el, neputându-se comunica. El constituie nucleul propoziției, ca predicat și are legături cu toate părțile de vorbire flexibile, care, la rândul lor, sînt subiecte sau complemente.

Desigur că pentru fiecare relație cu fiecare parte de vorbire se poate da cite un exemplu în propoziții, cu care nu vrem să ocupăm spațiul aici, lucru pe care-l poate face orice profesor de limbă română.

Relațiile verbului pot fi reprezentate sub forma următoarei scheme :

fologie (și de aici, chestiunea ar duce la o anumită organizare a celorlalte lecții, o anumită structură a manualului), de asemenea ca oră de recapitulare finală.

Aceasta presupune, ca în clasa a VII-a gramatica să înceapă cu verbul și apoi cu celelalte părți de vorbire cu care el se află în relație, în ordinea importanței relațiilor, care ar putea fi grupate astfel : pronumele și substantivul (relații de gradul I) ; adjectivul și numeralul (relații de gradul II) ; verbul și adverbul — la modurile neper-

sonale (relații de gradul III).

La clasa a VIII-a, puterea de abstractizare necesară obținându-se pînă aici prin sistemul arătat, materialul de limbă se va parcurge în mod clasic. În mod special, relațiile verbului vor constitui tema principalei ore de predare a verbului, precum și una dintre orele de recapitulare finală.

Menționez că predind în acest fel am obținut rezultate bune cu atît mai mult, cu cît acestea au fost dobîndite de elevi care nu puteau stăpîni cunoștințele de limbă română. Totodată, elevii mai pregătiți au realizat o mai ușoară și elastică înțelegere și folosire a elementelor de limbă.

Prof. I. PASCU
Școala generală din comuna Mitropolia, județul Buzău

ATELIERELE ȘCOLARE

De unele probleme ale eficienței atelierelor școlare și ale instruirii tehnico-productive sînt preocupate, la fel ca și pentru alte discipline, în această perioadă de sinteză și recapitulări, specifice sfîrșitului de an școlar, toate colectivele didactice. Vom încerca, în cele ce urmează, să elaborăm în acest sens, cîteva repere de analiză, folosind date și informații privind ateliere școlare și interșcolare din municipiul București și din județul Ilfov.

În județul Ilfov, în anul școlar 1973/1974, funcționau în școlile de cultură generală peste 557 ateliere școlare. Tot în anul școlar 1973/1974 un număr de 242 școli generale din județul Ilfov făceau pregătirea practică în agricultură pe o suprafață de circa 109 ha loturi școlare și 593 ha contractate cu C.A.P.-ul. În aceste condiții, elevii din școlile generale ale județului Ilfov, au depășit în anul școlar 1973/1974 nivelele atinse cu un an înainte ca producție (industrială și agricolă) și ca număr de absolvenți care s-au pregătit pentru o meserie prin instruirea tehnico-productivă în atelierele școlare.

În municipiul București, în anul școlar 1973/1974, pentru elevii din școlile generale, funcționau aproximativ 512 ateliere școlare, din care cele mai multe erau de prelucrarea metalelor (142), de prelucrarea lemnului (133), de industrie ușoară (109) și de gospodărie și menaj (55). Menționăm că, în medie, la o școală generală din acest municipiu corespundeau 2,8 ateliere școlare și că, în anul școlar 1972/1973, s-a realizat în aceste ateliere o producție de peste 3 300 mii lei, iar din 1750 absolvenți ai clasei a X-a au fost testați pen-

tru obținerea unei meserii 1 283 absolvenți, ceea ce reprezintă peste 73,7 la sută din numărul tuturor absolvenților. Un rezultat demn de subliniat l-a obținut Școala generală nr. 3 din municipiul București, unde atestările pentru obținerea meseriilor au fost realizate de 100 la sută adică pentru toți absolvenții clasei a X-a.

În privința producției realizată în atelierele liceelor de cultură generală (reale și umaniste) și a celor de specialitate, aceasta a diferit foarte mult de la un atelier la altul și de la un grup de ateliere la alt grup. Desigur, această producție depinde de mărimea atelierului, de numărul de grupe și coeficientul de schimburi, de aprovizionarea cu materiale; deci, de organizarea muncii în atelier, dar, mai ales, depinde de natura producției, de gradul de dotare al atelierului și de întreprinderea patronatoare a atelierului sau a grupului de ateliere, precum și de întreprinderile cu care se încheie contracte.

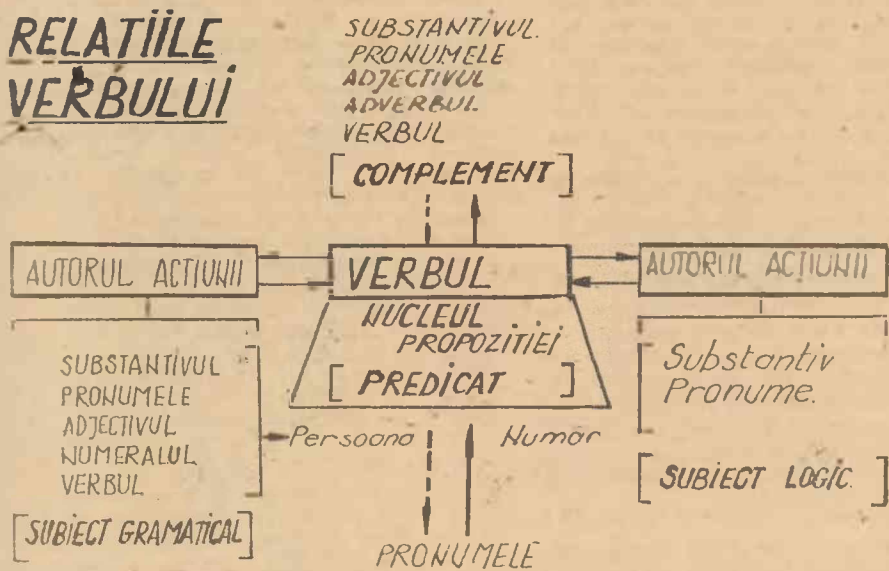
Deși — în condițiile patronării de către întreprinderi — atelierele școlare sau grupurile de ateliere încasează din producția realizată numai contravaloarea manoperei, ele pot să-și realizeze mai ușor, în aceste condiții, planul de producție decît fiind independente, deoarece astfel este mai bine organizată aprovizionarea cu materii prime și materiale, repartiția de scule și dispozitive și chiar desfacerea producției. Fiecare atelier școlar poate fi organizat ca o micro-întreprindere autonomă, dar, de cele mai multe ori, această formulă ridică mai multe probleme de productivitate decît chiar pentru o întreprindere, fiindcă atelierele școlare sînt dotate în mod foarte diferit, pentru că elevii — forța de muncă — abia încep să învețe meseria și trebuie s-o învețe lucrînd, și fiindcă atelierul școlar, în general, nu dispune de personal auxiliar (contabil, planificatori, statisticieni, cei care aprovizionează etc.) corespunzător celui al întreprinderii. De multe ori — localul, dotarea și personalul atelierelor școlare sînt improvizate. De aceste considerente trebuie să ținem seama atunci cînd se pune problema comparării producției, a productivității muncii, a parametrilor de calitate etc., realizați în atelierele școlare și a celor realizați în întreprinderi din aceeași ramură. Dar de aceste considerente trebuie să se țină seamă chiar atunci cînd se compară realizările a două sau mai multe ateliere între ele.

Chiar dacă le privim prin prisma numărului de grupe de elevi și prin prisma dotării cu utilaje și mașini, cifrele privind încasările de manoperă ale diferitelor ateliere nu suferă comparație. Această imposibilă comparație apare atît datorită faptului că în atelierele interșcolare producțiile sînt de natură diferită, dar mai ales pentru că se fac contractări cu întreprinderi și cooperative meșteșugărești diferite ca rentabilitate și ca influență în stimularea planului atelierelor interșcolare.

Și, este mai cu seamă de reliefat că, înainte de a stabili eficiența economică a atelierelor școlare, prin cantitatea și calitatea produselor realizate — fără a minimaliza importanța acestei producții — se impune să evaluăm, în primul rînd — ceea ce constituie țelul primordial al activităților tehnico-productive din atelierele școlare — volumul și calitatea forței de muncă formată pentru a face față sarcinilor ce-i vor reveni în viitor.

Lector univ. TODOR FABIAN
Secția pentru studiul sistemelor
Universitatea București

RELAȚIILE VERBULUI

Tratate în acest fel, relațiile verbului ar putea constitui, după părerea mea, o temă care să nu lipsească din programa și manualul fiecărei clase gimnaziale, ajutînd la înțelegerea și sistematizarea cunoștințelor de limbă.

Desigur că ea va fi tratată, deosebit, pentru fiecare clasă în parte (schema reprezintă nivelul clasei a VIII-a), dar nu vor exista mari deosebiri, decît

între momentele amplasării problemei.

La clasa a V-a aceasta va avea loc după terminarea nivelului și mai poate constitui și o lecție de recapitulare finală.

La clasa a VI-a ar putea fi prima lecție de predare a verbului și, de asemenea, lecția de recapitulare finală.

La clasa a VII-a ar putea constitui chiar prima oră de predare din mor-

eașonarea predării acestora de-a lungul predării aritmeticii, crează posibilitatea lărgirii cîmpului de aplicare al cunoștințelor de aritmetică.

Realizarea sarcinilor programei de matematică la clasa I se concretizează prin însușirea de către elevi a unor mărimi de lungime, compararea lor, pentru a desprinde ordinea lor de mărime. Desigur, e necesar ca aprecierile mărimilor de lungime să se facă, în mod efectiv, pe obiecte ale căror dimensiuni sînt comensurabile cu unitatea de măsură, cunoscută în mod intuitiv, în acest stadiu, care este metrul.

La clasa a II-a, ca aplicații ale operațiilor, se recomandă ca elevii să rezolve exerciții, utilizînd elemente intuitive de geometrie.

Pe linia aplicațiilor efectuate cu elemente de geometrie la clasa a II-a, nivelul de pregătire al elevilor din clasa a III-a permite efectuarea exercițiilor de următoarea formă: fiind dat un dreptunghi, cu dimensiunile de lungimi date, se cere să se construiască segmentul de dreaptă care are lungimea egală cu suma lungimilor laturilor dreptunghiului. Aceasta este o aplicație adecvată pentru măsurători de segmente, pentru construirea segmentelor de dreaptă de lungimi date, precum și de aplicare a operației de adunare a unor mărimi de lungimi date.

Ca aplicații ale aritmeticii în geometrie, la clasa a IV-a, folosind cunoștințele referitoare la mărirea cu un număr a unui număr dat și mărirea de un număr de ori a unui număr dat, se pot alcătui tabele din care să rezulte modul în care perimetrul dreptunghiului depinde de lungimea laturilor și, analog, modul în care aria dreptunghiului depinde de dimensiunile dreptunghiului. Elevii vor fi conduși să desprindă, că mîrind una dintre dimensiunile dreptunghiului cu o lungime dată, perimetrul lui se mărește cu dublul acestei lungimi, iar în cazul în care o dimensiune se mărește de un număr de ori, aria dreptunghiului se mărește de același număr de ori. Exercițiile de acest tip creează premisele formării unei gândiri funcționale la elevii din treapta primară.

Corelări interdisciplinare

Instruirea cu multiple valențe, în condițiile corelării interdisciplinare, la clasa I, despre care ne scrie învățătoarea MARIA MIHĂILESCU, de la Școala generală nr. 15 din Sibiu, dă posibilitatea cadrelor didactice să valorifice, în acest ultim trimestru, aspectele formative ale conținutului informațional asimilat în perioada parcursă de la începutul anului școlar și pînă în prezent. În articolul său, descrie modul în care a procedat. „Cînd am predat la citire lecția «Găinușa harnică», fiind vorba în text de vulpe, am învățat cîntecul «Vulpea», iar la desen au desenat schematic nouă puișori, atîți cîți avea găinușa din lecție, iar la lecția «Vin berzele», au învățat la muzică cîntecul «Primăvara», la Dezvoltarea vorbirii poezia «Primăvara», la desen au desenat ghiocelul, iar la Îndeletniciri practice au decupat un model floral pe care l-am lipit pe caietele speciale pentru lipit. Cînd am citit «Lizuca și ceasul», la muzică am învățat cîntecul «Tic, tac, ceasul bate» etc.

Cînd am învățat la aritmetică despre figurile geometrice, la desen am făcut frize decorative cu figurile învățate, după șabloane date și așezate în combinații variate după dorința și imaginația fiecăruia.

Am considerat că fiecare cîntec, fiecare poezie, fiecare desen, în general fiecare formă de activitate desfășurată în cadrul lecțiilor erau menite să lămurească expresii noi, folosite în relații gramaticale noi, în construcții de propoziții variate, care au ușurat exprimarea orală a elevilor, ducînd la o vorbire conștientă nu la o reproducere mecanică”.

De bună seamă, cele prezentate de noi reprezintă doar cîteva dintre procedeele folosite la lecții, în această perioadă de încheiere a activității, pe care le facem cunoscute atît pentru interesul lor, cît și pentru a constitui un imbold la îmbogățirea continuă a ideilor și acțiunilor menite să asigure îndeplinirea sarcinii de promovare integrală a elevilor școlii primare.

VIOLETA APOSTOL

Aritmetică aplicativă

La încheierea activității desfășurate în anul școlar, lectorul universitar PETRU LUMITREASA, de la Filiala Cluj a C.P.P.D., și profesoara LIVIA ARAMA, inspector metodist la I.C.P.P.D. din București, consideră necesară sporirea contribuției geometriei pentru operaționalizarea cunoștințelor, la matematică, la clasele I-IV. În articolul trimis redacției semnaleză : „Preocupîndu-ne de predarea matematică a elevilor de vîrstă mică, este necesar de precizat, că aritmetica are ca obiectiv cunoașterea de către elevi a relațiilor cantitative dintre mărimi, exprimate cu ajutorul numărului, iar la geometrie studiază formele spațiale ale lumii reale. Dacă scopul geometriei este dezvoltarea la copil a reprezentărilor spațiale de distanță și de înălțime, pentru început, elevii sînt conduși să perceapă formele concrete, matematice care constituie un mijloc adecvat pentru formări de noțiuni geometrice fundamentale, acordarea unei atenții sporite elementelor de geometrie, precum și

DE LA MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

PROGRAMELE ȘCOLARE

valabile în anul școlar 1975/1976
pentru învățămîntul preșcolar, primar și gimnazial,
învățămîntul de zi, seral și fără frecvență

Învățămîntul preșcolar: activitatea instructiv-educativă în grădinița de copii — 1975; îndrumări metodice pentru predarea limbilor străine în învățămîntul preșcolar — 1974.

Clasele I—IV: broșură cu toate obiectele prevăzute în planul de învățămînt — 1975.

Limba și literatura română: clasele V—VIII — 1975.

Limba engleză: clasele II—VIII — 1975.

Limba franceză: clasele II—VIII — 1975.

Limba germană: clasele II—VIII — 1975.

Limba italiană: clasele II—VIII — 1975.

Limba rusă: clasele II—VIII — 1975.

Limba spaniolă: clasele II—VIII — 1975.

În școlile generale în care, la clasele V—VIII, la prima limbă modernă (anii I—IV de studiu), se folosesc manualele care nu au fost revizuite în anul 1975, se vor aplica programele din anul 1974.

istoria: clasele V—VIII — 1975.

Educația cetățenească: clasa a VII-a — 1975.

Matematica: clasele V—VIII — 1974.

Fizica: clasele VI—VIII — 1975 (din această broșură se aplică, în anul școlar 1975-1976, numai programele pentru clasele VI și VII. Pentru clasa a VIII-a, rămîne valabilă programa ed. 1972).

Chimia: clasele VII—VIII — 1975.

Biologia: clasele V—VIII — 1975.

Geografia: clasele V—VIII — 1974.

Desenul: clasele V—VIII — 1975.

Muzica: clasele V—VIII — 1975.
Educația fizică: clasele V—VIII — 1975.

Pregătirea tehnico-practică: mediul urban, clasele I—VIII — 1974; mediul rural — agricultura, instruire practică agro-industrială în condiții de producție, clasele V—VIII — 1975; bareme orientative de dotare, îndrumări și modele de lucrări de atelier — 1972.

Programe speciale pentru grădinițe și școli generale cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare

Învățămîntul preșcolar: activități în limba română pentru grădinițele de copii cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare — 1974; educația muzicală pentru grădinițele de copii cu limba de predare maghiară — 1972; educația muzicală pentru grădinițele de copii cu limba de predare germană — 1974; cunoștințe despre natură și dezvoltarea vorbirii în grădinițele de copii cu limba de predare maghiară — 1974; cunoașterea mediului înconjurător și dezvoltarea vorbirii pentru grădinițele de copii cu limba de predare germană — 1974.

Limba și literatura română: clasele I—IV — 1975; clasele V—VII — 1974.

Limba și literatura maghiară: clasele I, III, IV — 1974; clasa a II-a — 1975; clasele V—VIII — 1974; îndrumări pentru compuneri în clasa a V-a — 1970.

Limba și literatura germană (maternă): clasele I, III, IV (și cunoștințe despre natură) — 1974; clasa a II-a și cunoștințe despre natură — 1975; clasele V—VIII — 1974.

Muzica: clasele I—IV — școli cu limba de predare maghiară — 1974; clasele V—VIII — școli cu limba de pre-

dare maghiară — 1972; clasele I—IV — școli cu limba de predare germană — 1974; clasele V—VIII — școli cu limba de predare germană — 1973.

Limba și literatura ucraineană: clasele I—VIII — 1975.

Limba și literatura sîrbă: clasele I—IV — 1975; clasele V—VIII — 1975.

Limba cehă: clasele I—IV — 1974; clasa a V-a (ca obiect de studiu) — 1975.

Limba și literatura slovacă: clasele I—IV — 1974; clasele V—VIII — 1972.

Limba polonă: clasele I—IV — 1975; clasa a V-a (ca obiect de studiu) — 1975.

Limba și literatura greacă: clasele I—IV — 1975; clasele V—VIII — 1975.

Limba și literatura bulgară: clasele I—IV — 1974; clasele V—VIII — 1975.

Limba și literatura turcă: clasele I—VIII — 1971.

Notă

1. Pentru limba maternă, ca obiect de studiu, se vor folosi programele de limba maternă (maghiară, germană, ucraineană, sîrbă, slovacă, cehă), pentru clasele I—VIII — școala generală, potrivit numărului de ore stabilit prin instrucțiunile Ministerului Educației și Învățămîntului privind studierea limbii materne de către elevii aparținînd naționalităților conlocuitoare care frecventează școli cu predare în limba română.

Pentru celelalte obiecte, la școlile cu predare în limbile naționalităților conlocuitoare, se vor folosi programele de la școlile cu predare în limba română.

2. Programele școlare, ediția 1975, vor fi difuzate în felul următor:

— clasele I—IV — școli generale — cîte patru exemplare pentru fiecare unitate școlară și cîte 30 de exemplare la dispoziția inspectoratului școlar;

— clasele V—VIII — școli generale — cîte trei exemplare pentru fiecare unitate școlară și cîte 20 de exemplare la dispoziția inspectoratului școlar.

Din programele puse la dispoziția inspectoratului școlar se va asigura cîte un exemplar pentru fiecare casă de copii.

Conducerile școlilor vor asigura păstrarea, în permanență, la biblioteca școlii, a unui set de programe valabile în anul școlar curent, ca document pedagogic și act de stat.

Manuale pentru anul școlar 1975-1976

Ministerul Educației și Învățămîntului, Consiliul Culturii și Educației Socialiste și Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum au elaborat, pentru anul școlar 1975-1976, instrucțiunile privind difuzarea manualelor pentru învățămîntul primar, gimnazial și liceal care cuprind sarcinile ce revin inspectoratelor școlare județene, centrelor de librării, întreprinderilor economice ale uniunilor județene ale cooperativelor de consum și directorilor de școli pentru asigurarea la timp a elevilor și a cadrelor didactice cu manualele școlare necesare. Broșura cuprinzînd aceste instrucțiuni, precum și catalogul manualelor pentru învățămîntul primar, gimnazial și liceal pe care Ministerul Educației și Învățămîntului le-a aprobat pentru anul școlar 1975—1976 a fost difuzată inspectoratelor și unităților școlare.

În vederea asigurării elevilor cu manualele necesare, în condițiile aplicării sistemului de transmitere, reținem — din broșură — sarcina directorilor de școli și a cadrelor didactice ca, în perioada 15-20 iunie a.c., să strîngă de la elevi toate manualele cu excepția manualelor școlare pentru elevii clasei I, manualelor școlare necesare elevilor care se pregătesc să intre în treapta I de liceu și pentru examenul de bacalaureat, manualelor școlare de specialitate pentru școlile de muzică și arte plastice și manualelor școlare pentru școlile speciale cu copii deficienți. Elevii corigenți vor preda manualele după susținerea examenului de corigență. Manualele strinse de la elevi și care se vor transmite în anul școlar 1975—1976 se vor păstra în școli pînă la începutul anului școlar, cînd vor fi distribuite elevilor, odată cu manualele noi ce se vor primi prin comenzi.

Manualele nevalabile în anul școlar 1975—1976, sau cele al căror ciclu de transmitere s-a încheiat vor fi adunate de la școli de către organele D.C.A., spre a fi valorificate. Învățătorii claselor I—IV și profesorii diriginți vor întocmi tabele nominale cu manualele strinse de la elevi și care se vor transmite în anul școlar viitor, repartizînd elevilor care au avut o grijă deosebită pentru păstrarea manualelor, în clasa următoare, manualele cele mai îngrijite.

Reținem o altă prevedere din instrucțiunile menționate, potrivit căreia directorii de școli au obligația să întocmească cu răspundere notele de comenzi.

Elevii de la învățămîntul seral și fără frecvență, precum și alți solicitanți își pot procura manualele școlare pentru clasele I—VIII și anii I—IV de liceu, contra cost, din librării. Pentru a satisface aceste cerințe, manualele au fost tipărite într-o cantitate corespunzătoare.

Învățătorii și profesorii diriginți vor aduce la cunoștință elevilor, pînă la încheierea cursurilor anului școlar 1974—1975, listele cu manualele care se vor transmite și cele care nu se vor transmite în anul școlar 1975—1976, pentru ca toți elevii să cunoască din timp ce manuale vor primi în anul școlar viitor.

Reamintim colegilor noștri că aceste acțiuni pregătitoare pentru asigurarea cu manuale școlare pentru anul școlar 1975—1976 pot constitui un bun prilej de a intensifica munca educativă în rîndul elevilor pentru păstrarea și folosirea în condiții optime a manualelor școlare.

R. DIMITRIE

VIAȚA SINDICALĂ

Pregătiri pentru încheierea cu succes a anului școlar

● O consfătuire organizată la Tg. Mureș de Comisia județeană a sindicatelor din învățămînt, în colaborare cu Casa corpului didactic, a avut ca temă de dezbateri: „Modalități concrete de realizare a lecțiilor de recapitulare finală la științele sociale”. ● Deoarece în comuna Belcești, județul Iași, sînt multe cadre didactice tinere, cu puțină experiență Comitetul sindicatului învățămînt a format grupe de cîte doi profesori și învățători experimentați care asistă la lecțiile tinerilor, dîndu-le prețioase îndrumări. Tinerii, la rîndul lor, sînt invitați să asiste la orele celor vîrstnici. Măsura vizează, în primul rînd, lecțiile recapitulative de sfîrșit de an școlar, unde, fără îndoială, experiența acumulată de-a lungul anilor are un rol dintre cele mai importante. ● Comisia județeană a sindicatelor din învățămînt și Casa corpului didactic a județului Sălaj au organizat la Zalău consfătuirea: „Măsuri de îmbunătățire a orientării școlare și profesionale a elevilor”. ● Tema de mai sus o găsim înscrisă și în agenda comisiei similare a județului Dimbovița, la care se mai adaugă: „Modalități de realizare a educației prin muncă și pentru muncă, în conformitate cu cerințele județului” — dezbateri care are loc în grupele sindicale din orașele și comunele dimbovițene mai mari. ● Un colț metodic a luat ființă

în comuna Răcăciuni, județul Bacău; periodic, în cadrul grupelor sindicale, aici se țin dezbateri pe discipline. Cadrele didactice sînt informate de noutățile ivite în fiecare specialitate. ● Deoarece în unele școli cadrele didactice au nevoie de îndrumare pentru mînuirea corectă a aparatului didactic moderne, comisiile sindicatelor din învățămînt și casele corpului didactic ale județelor Dimbovița și Vilcea au adoptat măsura trimiterii de specialiști în fiecare școală spre a demonstra practic, la fața locului, manipularea acestor aparate. ● Un schimb de experiență: „Folosirea televiziunii școlare integrate la ciclul primar”. Organizatori: comisiile sindicatelor învățămînt — ale municipiului București și județului Bacău, împreună cu casele corpului didactic și cu sprijinul Laboratorului de mijloace de învățămînt și televiziune școlară al Institutului de cercetări pedagogice. Participanți: învățători de la clasele I—IV din Bacău și București, și organizatori de grupe sindicale. ● O scrisoare a Comisiei județene a sindicatelor învățămînt Covasna și Casei corpului didactic a fost adresată celor mai buni profesori din județ. Prin ea se solicită planuri-model de lecții și lucrări de grad valoroase care să fie puse la dispoziție unui Cabinet al experienței înaintate,

înființat de curînd. ● „Ajutorul dat elevilor din treapta I de liceu amenințată să rămînă corigenți” — o temă care se dezbate în toate grupele sindicale ale liceelor din Sectorul 7 — București. În același sector sînt organizate și două schimburi de experiență. Primul: între învățătorii de la Școala generală nr. 169 și Grădinița de copii nr. 94, avînd drept obiectiv integrarea actualilor preșcolari în clasa I a viitorului an școlar. Al doilea (la nivelul catedrelor din școli) se intitulază: „Activizarea gîndirii elevilor la lecțiile recapitulative”. ● Comisia sindicatelor din învățămînt și Casa corpului didactic din municipiul București pregătesc o amplă expoziție de material didactic, creație a oamenilor de la catedră. Expoziția, dotată cu premii, se va deschide în cinstea Zilei învățătorului.

La școala artei populare

PROGRAMA

de socialism științific pentru examenul de definitivare în învățământ

1. EPOCA CONTEMPORANĂ

Procesele fundamentale ale trecerii omenirii de la capitalism la socialism. Dinamica raportului de forțe în epoca contemporană; schimbarea raportului de forțe în favoarea forțelor antiimperialiste, revoluționare, socialiste. Documentele programatice ale Congresului al XI-lea al P.C.R., privind mutațiile social-politice de pe arena mondială și influența lor asupra dezvoltării contemporane. Trecerea a noi popoare, în viitor, pe calea socialismului și comunismului. Revoluția științifică și tehnică și influența ei asupra dezvoltării sociale și politice contemporane.

2. FORȚELE REVOLUȚIONARE, MIȘCĂRILE DEMOCRATICE ȘI PROGRESISTE CONTEMPORANE

Clasa muncitoare — principala forță revoluționară a epocii contemporane. Creșterea rolului partidelor comuniste și muncitorești; documentele programatice ale P.C.R. despre necesitatea întăririi unității de tip nou a partidelor comuniste și muncitorești; întărirea unității forțelor care militează pentru dezvoltarea progresistă a societății. Activitatea P.C.R. pentru întărirea unității între partidele comuniste și muncitorești.

Rolul mișcărilor de eliberare națională în cadrul forțelor revoluționare contemporane. Rolul mișcărilor democratice progresiste și antimonopoliste ale femeilor, tărâniilor, intelectualității, tineretului și altor categorii sociale în făurirea istoriei contemporane. Politică activă a P.C.R. pentru coeziunea întregului front antiimperialist.

3. SOCIETATEA CAPITALISTĂ

Dialectica dezvoltării societății capitaliste. Programul P.C.R. adoptat de Congresul al XI-lea despre trăsăturile caracteristice ale capitalismului contemporan. Structura socială în capitalism. Clasele și lupta de clasă. Statul capitalist contemporan și rolul său. Democrația burgheză. Lupta pentru menținerea și extinderea cuceririlor democratice ale maselor. Națiunea și relațiile dintre națiuni în capitalism. Cultura spirituală în societatea capitalistă. Rolul istoric și sarcinile partidului revoluționar al clasei muncitoare în societatea capitalistă.

4. MIȘCĂRILE DE ELIBERARE NAȚIONALĂ ȘI DE FORMARE A STATELOR NOI INDEPENDENTE

Prăbușirea sistemului colonial al imperialismului și însemnătatea sa istorică. Caracterul și forțele motrice ale revoluțiilor de eliberare națională. Lupta noilor state independente împotriva imperialismului și neocolonialismului. Relațiile politice. Statul și națiunea în țările în curs de dezvoltare. Contribuția Republicii Socialiste România la sprijinirea consecvență a luptei pentru eliberarea națională, pentru dezvoltarea statelor naționale.

5. REVOLUȚIA SOCIALISTĂ

Revoluția socialistă, calea trecerii omenirii de la capitalism la socialism. Trăsăturile revoluției socialiste, rolul partidului comunist în pregătirea și înlăturarea revoluției socialiste. Strategia și tactica în revoluția socialistă. Generalul și particularul în revoluția socialistă. Problemele revoluției socialiste în lumea contemporană; diversificarea căilor de trecere spre socialism și a formelor de edificare a socialismului. Revoluția populară în România. Etapa populară și cea socialistă a revoluției în țara noastră. Caracterul creator al politicii P.C.R. de înlăturare a revoluției în țara noastră.

6. DIALECTICA FĂURIRII ȘI DEZVOLTĂRII SOCIETĂȚII SOCIALISTE

Procesul istoric al formării și dezvoltării societății socialiste. General și particular în făurirea și dezvoltarea societății socialiste. Comunismul — direcția dezvoltării societății socialiste. Contribuția P.C.R. la îmbogățirea teoriei comunismului științific. Societatea socialistă multilateral dezvoltată. Programul P.C.R. de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate. Obiectivele fundamentale ale etapei următoare a istoriei României socialiste. Orientările și direcțiile economico-sociale ale României în deceniile următoare. Structura socială, clasele și grupările sociale în socialism, creșterea rolului conducător al clasei muncitoare în societate și dezvoltarea democrației socialiste. Procesul de omogenizare a societății noastre socialiste. Unitatea socialistă a poporului. Frontul Unității Socialiste și rolul său social-politic.

7. RELAȚIILE POLITICE ȘI PUTEREA DE STAT ÎN SOCIALISM

Rolul statului în societatea socialistă multilateral dezvoltată. Funcțiile statului socialist. Documentele programatice ale

Congresului al XI-lea al P.C.R. cu privire la dezvoltarea și îmbogățirea teoriei revoluționare cu privire la statul socialist. Perfecționarea formelor și metodelor de organizare și funcționare a statului nostru socialist. Perfecționarea centralismului democratic. Conducerea și munta colectivă — principiu de bază al activității economico-sociale. Suveranitatea — atribut inalienabil al statului socialist. Continutul, instituțiile și mecanismul democrației socialiste. Dezvoltarea și perfecționarea democrației socialiste — factor de bază al făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate. Democrația socialistă în viața economică, socială, politică. Libertatea și responsabilitatea socială și individuală în condițiile democrației socialiste. Crearea cadrului organizatoric și juridic adecvat, pentru așezarea relațiilor din societatea noastră pe baza principiilor eticii și echității socialiste și comuniste.

8. PARTIDUL COMUNIST ROMÂN — FORȚA CONDUCĂTOARE ÎN SOCIETATEA NOASTRĂ SOCIALISTĂ

Conducerea și organizarea științifică a societății. Componentele și principiile conducerii științifice a societății. Specificul făuririi de către P.C.R. a rolului său conducător în domeniile activității economice, politice și culturale. Principiile de perfecționare a întregii vieți sociale în documentele programatice ale Congresului al XI-lea al P.C.R. Creșterea rolului conducător al P.C.R. în societatea socialistă multilateral dezvoltată și în înaintarea spre comunism — expresie a integrării sale tot mai organice în activitatea și viața întregii societăți. Unitatea dintre național și internațional în politica P.C.R. Solidaritatea internațională a P.C.R. cu partidele frățești; creșterea rolului partidelor comuniste și muncitorești; întărirea unității forțelor care militează pentru dezvoltarea progresistă a societății, colaborarea P.C.R. cu alte organizații politice.

9. NAȚIUNEA ȘI RELAȚIILE NAȚIONALE ÎN SOCIALISM

Socialismul și națiunea. Procesul formării și dezvoltării națiunii socialiste — parte integrantă a edificării noii societăți. Trăsăturile națiunii socialiste. Contribuția P.C.R. la îmbogățirea teoriei marxist-leniniste despre națiunea socialistă, și rolul ei. Rezolvarea problemei naționale în țara noastră. Politică P.C.R. de dezvoltare a frăției și de asigurare a deplinei egalități în drepturi a tuturor cetățenilor, fără deosebire de naționalitate. Patriotismul socialist și internaționalismul proletar.

10. CULTURA SPIRITUALĂ ÎN SOCIALISM

Principalele trăsături ale culturii spirituale în socialism. Rolul ideologiei marxist-leniniste în dezvoltarea culturii socialiste. Valorificarea moștenirii culturale. Creația originală. Schimbul de valori spirituale cu alte popoare. Politică P.C.R. de perfecționare multilaterală a învățământului, de dezvoltare a științei, literaturii, artei, a vieții culturale-artistice. Preocuparea pentru pregătirea multilaterală a tinerii generații. Înflorirea civilizației socialiste.

11. CONȘTIINȚA SOCIALISTĂ

Trăsăturile conștiinței socialiste. Rolul conștiinței socialiste în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate. Programul Partidului Comunist Român de îmbunătățire a activității politico-ideologice, de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii. Educarea ateistă a maselor. Cultivarea atitudinii socialiste față de muncă și avuturile obștice, a spiritului de echitate și dreptate socială. Ridicarea nivelului combativității revoluționare și a spiritului militant — cerință a întregii activități politice, ideologice și de educație. Rolul școlii, al științelor sociale în promovarea idealurilor socialismului, în educarea comunistă, revoluționară a tinerii generații. Importanța documentelor programatice ale Congresului al XI-lea al P.C.R. pentru educarea oamenilor muncii în spiritul moralei comuniste.

12. RELAȚIILE ECONOMICE INTERNAȚIONALE ȘI COOPERAREA ÎN PRODUCȚIE CU ALTE STATE

Relațiile economice și cooperarea cu țările socialiste. Schimburile în producție și cooperarea în producție cu țările în curs de dezvoltare, cu statele care acționează pentru dezvoltarea economică independentă. Coexistența pașnică dintre țări cu orinduri sociale diferite. Schimburile economice și cooperarea cu țările capitaliste dezvoltate. Lichidarea subdezvoltării și dezvoltarea economică armonioasă a tuturor statelor, crearea unei noi ordini economice și politice internaționale.

13. POLITICA EXTERNĂ A REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Programul P.C.R. cu privire la schimbările petrecute în raportul de forțe mondial.

România socialistă în cadrul relațiilor internaționale. Principiile politicii externe a R.S. România. Politică externă, parte integrantă a liniei politice generale a partidului și statului nostru. Poziția partidului și statului nostru față de problemele securității și păcii în Europa; ale înlăturării unei păci trainice, a dezarmării generale; ale democratizării relațiilor internaționale.

Programul P.C.R. despre poziția P.C.R. și R.S. România în principalele probleme internaționale ale lumii contemporane; rolul statelor mici și mijlocii pe arena internațională; dezvoltarea relațiilor de cooperare între state; schimburile de valori materiale și spirituale; slăbirea încredării internaționale.

BIBLIOGRAFIE

Marx Karl — Engels Friedrich — Manifestul Partidului Comunist. București, Editura politică, 1962.

Marx Karl — Așa-numita acumulare primitivă. Sistemul colonial. În: Capitalul. Vol. I, Cartea I. Ed. II. București, ESPLP, 1957, p. 711—755.

Marx Karl — Critica programului de la Gotha. În: Karl Marx și Friedrich Engels. Opere. Vol. 19. București, Editura politică, 1964, p. 11—34.

Marx Karl — Scrisoare către Weydemayer. În: Karl Marx și Friedrich Engels. Opere alese. În două volume. Vol. II. București, Editura politică, 1967, p. 423—425.

Engels Friedrich — Prefață la prima ediție germană a Dezvoltării socialismului de la utopia la știință. În: Karl Marx și Friedrich Engels, vol. 19, București, Editura politică, 1964, p. 332—334.

Engels Friedrich — Anti-Dühring. Secțiunea a III-a Socialism. Ediția a III-a, ESPLP, 1955 sau 1966.

Engels Friedrich — Introducere la lucrarea lui Karl Marx „Luptele de clasă în Franța, 1848—1860”. În: Karl Marx și Friedrich Engels. Opere, vol. 22, București, Editura politică, 1965, p. 505—525.

Lenin Vladimir Ilici — Stingismul — boala copilăriei comunismului. Opere, vol. 31, București, ESPLP, 1956, p. 1—101.

Lenin Vladimir Ilici — Note critice la problema națională. În: Opere complete, vol. 24. București, Editura politică, 1964, p. 125—162.

Lenin Vladimir Ilici — Statul și revoluția. În: Opere complete, vol. 33. Ediția a II-a, București, 1964, cap. I, II și IV.

Ceașescu Nicolae — Raportul Comitetului Central cu privire la activitatea Partidului Comunist Român în perioada dintre Congresul al X-lea și Congresul al XI-lea și sarcinile de viitor ale Partidului, 25 noiembrie 1974. București, Editura politică, 1974.

Ceașescu Nicolae — Cuvîntare la Conferința cadrelor și activului de partid din învățământul superior, 13 septembrie 1974. București, Editura politică, 1974.

Ceașescu Nicolae — Raportul cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în următorii ani și în perspectivă, la perfecționarea conducerii

planificate a societății și dezvoltarea democrației socialiste, la creșterea rolului conducător al partidului în edificarea socialismului și comunismului, la activitatea internațională a partidului și statului. Prezentat la Conferința Națională a P.C.R. — 19 iunie 1972, București, Editura politică, 1972.

Ceașescu Nicolae — Raportul cu privire la măsurile de perfecționare a conducerii și planificării economiei naționale și la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României, prezentat la Conferința Națională a P.C.R., 6 decembrie 1967. În: „România pe drumul desăvîșirii construcției socialiste”. Vol. II, București, Editura politică, 1968, p. 504—611.

Ceașescu Nicolae — Raportul C.C. al P.C.R. cu privire la activitatea în perioada dintre Congresul al IX-lea și Congresul al X-lea și sarcinile de viitor ale partidului, 6 august 1969. În: „România pe drumul construcției societății socialiste multilateral dezvoltate”, Editura politică, București, 1970, p. 248—349.

Ceașescu Nicolae — Propuneri de măsuri pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice de educare marxist-leninistă a membrilor de partid, a tuturor oamenilor muncii, 6 iulie 1971. Expunere la desfășurarea de lucru a activului de partid din domeniul ideologic și al activității politice și culturale-educative, 9 iulie 1971. București, Editura politică, 1971.

Ceașescu Nicolae — Cuvîntare la consfătuirea cadrelor didactice care predau științele sociale în învățământul superior, 10 noiembrie 1972. București, Editura politică, 1973.

Ceașescu Nicolae — Cuvîntare la adunarea festivă consacrată aniversării a 80 de ani de la crearea partidului politic al clasei muncitoare din România, 30 martie 1973. București, Editura politică, 1973.

Ceașescu Nicolae — Cuvîntare la adunarea populară din București consacrată aniversării a 125 de ani de la revoluția din 1848 și a unui sfert de veac de la naționalizarea principalilor mijloace de producție, 16 iunie 1973, București, Editura politică, 1973.

Ceașescu Nicolae — Cuvîntare cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățământului la Plenara C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973. București, Editura politică, 1973.

Ceașescu Nicolae — Expunere la deschiderea colocviului privind problemele științei conducerii societății, 6 martie 1972. București, Editura politică, 1972.

*** Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintarea României spre comunism, Editura politică, București, 1974.

*** Directivele Congresului al XI-lea al P.C.R. cu privire la planul cincinal 1976—1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981—1990, București, Editura politică, 1974.

** Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste, București, Editura politică, 1974.

*** Rezoluția Conferinței Naționale a P.C.R. cu privire la perfecționarea activității politico-organizatorice și ideologice a partidului. În: „Conferința Națională a P.C.R. 19—21 iulie 1972”. București, Editura politică, 1972, p. 499—506.

*** Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 3—5 noiembrie 1971, București, Editura politică, 1971.

Examen pentru acordarea gradelor didactice și pentru definitivare în învățământ

în anul școlar 1974/1975 (profesori, învățători, educatoare)

Sesiunea 1—4 iulie, pentru acordarea gradului didactic I. Examenul (pentru cei care au depus lucrarea) constă din: susținerea lucrării; probă orală de probleme ale construcției socialiste. Fiecare probă este eliminatorie.

Sesiunea 5—9 iulie, pentru acordarea gradului didactic II. Examenul constă din următoarele probe susținute oral: specialitate; metodică specialității; pedagogie generală; probleme ale construcției socialiste.

Sesiunea 26 — 31 august, pentru definitivarea în învățământ. Examenul constă din următoarele probe: specialitate (lucrare scrisă eliminatorie); probă orală la specialitate; probă orală la pedagogie; probă orală la socialism științific.

Programele pentru examene au fost difuzate de Institutul central pentru perfecționarea personalului didactic cu prilejul cursurilor de pregătire și prin

inspectoratele școlare unde pot fi consultate Programele se mai pot consulta la biblioteca Institutului central pentru perfecționarea personalului didactic și la Biblioteca centrală pedagogică.

Locul de desfășurare a examenelor și condițiile de acordare a cazării se vor anunța în timp util.

★

În numărul 154 din 19 aprilie a.e. al revistei noastre am publicat Programa pentru examenul de gradul II și gradul I, profesori și învățători, la „Probleme actuale ale construcției socialiste în țara noastră”. Institutul Central de perfecționare a personalului didactic, ne-a precizat că programa publicată este în vigoare și pentru educatoarele care se pregătesc să susțină în acest an examenul de gradul II și gradul I.

La Paris a apărut volumul intitulat „Ceașescu“

La Paris, a ieșit de sub tipar în traducere franceză volumul „Ceașescu“, de Giancarlo Elia Valori, cu o prefață semnată de Alain Poirer, președintele Senatului francez.

Tipărită în condiții grafice excelente în colecția „La Meilleure Bibliothèque“, lucrarea prezintă, într-un amplu articol intitulat „Ceașescu, omul“, principalele etape din viața și activitatea președintelui Republicii Socialiste România. Sint evocate pe larg adolescența și tinerețea de luptă a militantului care, de la cea mai fragedă vîrstă, s-a angajat în rindurile Partidului Comunist Român, participînd la acțiunile împotriva exploatării și asupririi, pentru transformări democratice și progres social. Volumul descrie apoi contribuția activă a tovarășului Nicolae Ceașescu la lupta împotriva fascismului în anii grei ai ilegalității, exemplul său de

înalt patriotism, de abnegație și sacrificiu pentru idealurile clasei muncitoare și ale poporului român. Autorul zugrăvește în continuare activitatea neobosită desfășurată de tovarășul Nicolae Ceașescu în anii de după eliberarea patriei, aportul său remarcabil la edificarea orînduirii socialiste în România.

Alte capitole ale lucrării sînt consacrate unei ample analize a ideilor și concepțiilor tovarășului Nicolae Ceașescu, în conexiune cu dezvoltarea țării noastre în ultimii ani pe plan economic și social. Apar astfel pregnant însemnatele succese obținute de poporul român pe calea edificării unei economii moderne, a creșterii nivelului de trai și a dezvoltării depline a personalității umane, în condițiile adîncirii democrației și ale participării largi a tuturor cetățenilor la treburile statului.

SĂRBĂTOAREA NAȚIONALĂ A CEHOSLOVACIEI PRIETENE

Tendințe ale școlii

Baza sistemului de învățămînt din Cehoslovacia o constituie școala generală obligatorie de 9 ani, care cuprinde două etape: clasele I—V și respectiv VI—IX. Școala generală are drept scop pregătirea elevilor pentru continuarea studiilor, instruirea lor politehnică, pentru a se putea integra activ în munca productivă, educarea în spiritul eticii socialiste, dezvoltarea multilaterală psihofizică a tinerei generații. Este de remarcă că în prima etapă (clasele I—V) se fac eforturi pentru o trecere lentă de la grădiniță la activitatea școlară, învățarea prin joc avînd un rol deosebit. Disciplinele principale ale procesului instructiv-educativ sînt limba maternă și matematica. În etapa a doua (clasele VI—IX) subliniem practicarea sistemului disciplinelor diferențiate și facultative (începînd din clasa a VII-a), în raport cu inclinațiile, posibilitățile și dorința elevilor. Introducerea disciplinei „Bazele tehnicii“ a dat rezultate foarte bune în pregătirea elevilor pentru muncă.

Nouăzeci la sută dintre absolvenții școlii generale își continuă studiile în licee de specialitate, licee de cultură generală și în școli pentru formarea muncitorilor calificați, cu baccalaureat. Este interesant că astăzi 20 la sută dintre tineri urmează licee de specialitate, numai 13 la sută licee de cultură generală și 60 la sută școlile care pregătesc muncitori calificați. 7 la sută dintre absolvenți intră direct în producție sau se califică la locul de muncă.

În momentul de față, organizatorii școlii își pun cu acuitate problema unei mai juste orientări a elevilor în raport cu cerințele societății. Dacă în prezent economia națională are nevoie de un număr mare de cadre fără o pregătire de nivel înalt, în perspectivă trebuie să se țină seama de o specializare la un nivel superior. Ca urmare, s-a procedat la o mai justă diferențiere a disciplinelor în

școala generală și în cele trei tipuri de licee în funcție de planul de dezvoltare a întregii economii, de tendințele ce se manifestă în necesarul forței de muncă.

Sînt importante, în acest sens, Documentele Plenarel C.C. al P.C.C. din iunie 1973, care stabilesc direcțiile de dezvoltare ale învățămîntului. Ele accentuează faptul că liceele trebuie să pregătească pe elevi pentru munca productivă, pentru întregirea lor cît mai eficientă în producție. În profilul liceelor de specialitate și școlilor pentru muncitori calificați au fost prevăzute meseriile ca: tehnicieni chimiști, calculatori, specialiști în probleme administrative etc. Începînd din acest an școlar, au luat ființă școli cu un profil foarte variat: electricieni pentru mine, mecanici pentru mașini miniere, mecanici textiliști, mecanici în domeniul construcțiilor de avioane și în domeniul electronicii. Profilul liceelor de cultură generală este astfel gândit încît să conducă la o specializare mai strictă; în această perspectivă, se are în vedere introducerea unor noi discipline facultative, o mai bună diferențiere a disciplinelor înrudite.

În R.S. Cehoslovacă există o preocupare continuă pentru buna dotare a școlilor. Întreprinderea „Comenius“ din Praga produce o mare varietate de material didactic modern și eficient. 500 de specialiști, în mare parte pedagogi, colaborează cu 150 de întreprinderi producătoare din țară, în efortul de a echipa la un nivel superior școlile de toate gradele.

Cadrele didactice din țara noastră privesc cu stimă strădaniile și succesele educatorilor din R. S. Cehoslovacă, pasiunea și dăruirea cu care sprijină acțiunile întreprinse de școală pentru pregătirea schimbului de mîine al constructorilor de astăzi.

FARKAȘ JENŪ

Conferința mondială a educatorilor

27 — 31 mai 1975

Din inițiativa Federației Internaționale a Sindicatelor din Învățămînt (F.I.S.E.), va avea loc la Varșovia (organizator nemijlocit și gazdă: Uniunea Sindicatelor Educatorilor Polonezi), Conferința Mondială a Educatorilor.

Cei peste 230 de delegați — reprezentanți ai unor organizații profesionale internaționale, naționale și regionale ale cadrelor didactice — vor avea prilejul să efectueze un valoros schimb de experiență și de opinii în cadrul lucrărilor din ședințele plenare și pe comi-

sii care vor analiza probleme ale învățămîntului elementar, ale pregătirii tehnico-profesionale și ale învățămîntului de nivel superior.

Conferința va contribui la lărgirea colaborării sindicale internaționale, la întărirea unității de acțiune a sindicatelor în folosul democratizării educației, pentru apărarea drepturilor cadrelor didactice și adîncirea legăturilor dintre mișcarea educatorilor și mișcarea celor ce muncesc din întreaga lume.

MENȚIUNI • MENȚIUNI

Ponderea T.V.S. crește

În R.P. Ungară, se iau măsuri pentru a spori aportul televiziunii școlare la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ. Se prevede ca, în perioada celui de al V-lea plan cincinal (1976—1980), emisiunile pentru școli să dureze de dimineața pînă seara, servind atât învățămîntului primar și secundar cît și celui superior.

Pînă în prezent, în fiecare an televiziunea școlară a primit circa 120 de programe noi și a reluat aproximativ alte 430.

Tablă de scris pe toți pereții clasei

Într-o serie de complexe școlare din Belgia și R.F.G. au fost introduse table de scris din oțel emailat. Foile de oțel plachează în întregime pereții claselor, astfel încît spațiul pentru „activitatea la tablă“ crește considerabil; practic, se poate lucra pe toți pereții clasei. Aceasta dă profesorului posibilitatea să se miște mai liber în mijlocul grupului de elevi și să piardă mai puțin timp cu deplasarea la tablă din orice punct al clasei.

Se dezvoltă învățămîntul

În Maroc învățămîntul primar care este pe cale de a se generaliza, cuprin-

de în acest an școlar cu 262 000 de copii mai mult decît anul trecut. Totodată, școlile au fost completate cu 1 342 noi săli de clasă, alte 2 744 aflîndu-se în construcție. Învățămîntul secundar și-a sporit numărul elevilor la aproape 400 000, față de 340 000 anul trecut. Și-au început activitatea numeroase școli profesionale, în care se pregătesc circa 300 000 de cadre pentru nevoile economiei naționale și îndeosebi pentru industria minieră. Sînt în curs de organizare zece centre școlare pentru pregătirea de cadre calificate în construcții civile și industriale.

Exploatarea copiilor

În Anglia, ca urmare a sesizărilor unor cadre didactice care constataseră epuizarea fizică a multor elevi, anchetele efectuate au scos la iveală că numeroși copii, aparținînd mai ales familiilor de emigranți, sînt folosiți la munci de noapte sau la livrarea zierelor și a sticlelor de lapte în primele ore ale dimineții.

Cei care profită de pe urma utilizării ilegale a forței de muncă a copiilor recurg la diverse modalități de camuflare. Declararea copiilor ca ucenici — care, în loc să fie ajutați să-și însușească o meserie, sînt folosiți la munci extenuante și prost plătite — este cea mai răspîndită formă de deghizare. În anumite țări există și practica „adopțiunii“ copiilor — pur și simplu vinduți ca servitori unor familii înstărite.

IMPORTANT

Librăria „Cartea prin Poștă“ Str. Nuțu Ion nr. 8—12 sector 6, București, vă poate expedia următoarele lucrări de larg interes pentru desfășurarea procesului de învățămînt:

Gh. Constantinescu	Morfologia limbii române	16,00 lei
D. Neaștescu	Chimia organică co. I—II	101,00 lei
L. Rîșavi	Chimie și probleme de chimie pentru admitere în învățămîntul superior	28,00 lei
D. Tănase	Probleme de chimie ptr. licee	11,20 lei
R. Nuțiu	Exerciții de chimie organică	20,00 lei
Caius Iacob	Dicționar de matematici g-rale	26,00 lei
R. Tișelca	Fizica g-rală vol. II (electromagnetismul, optica)	28,00 lei
O. Gherman	Probleme de fizică pt. licee	13,50 lei
V. Tufescu	România-natura-om-economie	51,00 lei
I. Simionescu	Flora României	22,00 lei
N. Giosan	Principii de genetică	26,00 lei
V. Papițian	Anatomia omului — vol. I.	32,40 lei
• • •	Istoria României — Compendiu	45,20 lei
• • •	Istoria literaturii române — Marii clasici	66,00 lei
• • •	Sinteze de limbă română — Radio teleshcolă	5,60 lei
A. Novac	Culegere de fraze analizate sintetic	9,05 lei

De asemenea prin unitatea noastră vă mai puteți procura manualele școlare pentru clasele IX—XII, precum și metodici pentru clasele I—IV și pentru grădinița de copii. Se pot face și comenzi colective, pe clase.

Comanda se face printr-o carte poștală, iar plata la primirea coletului.

Pentru a urgenta expedierea comenzii, vă rugăm să ne indicați numărul de cod al localității unde domiciliați.